

DOMOLJUB

Izhaja vsak šotrek. Cena mu je 8 K na leto. (Za Nemčijo 4 K, za Ameriko in drugo tuje države 6 K). — Posamezne številke se prodajajo po 10 vinarjev.

S prilogami:
Naš kmečki dom, Društvenik, Naša gospodinja

Spisi in dopisi se pošiljajo: Uredništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica. Naročnina, reklamacije in inserati pa: Upravništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica.

Štev. 38.

V Ljubljani, dne 21. septembra 1911.

Leto XXIV.

Mir na lončenih nogah.

Francozi in Nemci se bodo vendarle pobotali zavoljo Maroka. Ta reč je bila že sila nevarna in malo je manjkalo, pa bi se bila spletla vojska. Dokazuje nam, kako je treba v politiki paziti tudi na navidez majhne stvarce, in na kako lončenih nogah stoji mir, ki je najvažnejša reč za vse države.

Poglejmo, za kaj je šlo! Pred nekaj leti je bil v Maroku, mohamedanski državi v severni Afriki, punt, ki so v njem odstavili sultana in postavili novega. Pristaši starega so se s somišljeniki novega tudi kasneje še bojevali med seboj. To priliko so porabili Francozi, ki imajo v Tunisu poleg Maroka svojo kolonijsko državo, da so šli kot sosedje s svojimi vojaki v Maroko, češ, da napravijo mir. Seveda so imeli pri tem le namen, da bi maroško državo spravili pod svojo oblast. Druge države, zlasti nemška, pa niso hotele tega mirno gledati. Uprle so se in nazadnje je prišlo v mestu Algecirasu do dogovora. Sporazumno se je sklenilo, da mora biti trgovina v Maroku za vse države odprta in da smejo francoski vojaki le toliko časa biti tam, dokler se ljudstvo ne pomiri. Minulo je par let; Francozi pa le še niso hoteli iz Maroka. Tu so zopet nastopili Nemci, in sicer tako, da so veliko vojno ladjo poslali v najlepše pristanišče maroške države. Tako je prišla zopet cela reč v tir. Španci so se tudi oglasili, češ, da se tudi njihove pravice kratijo vsled tega, ker Francozi pravzaprav gospodarijo v Maroku; tudi Angleži so se oglasili, in sicer proti Nemcem v prilogi Francozom, tako da je naenkrat daleč na okoli završalo. — Pravzaprav je šlo samo za trgovske zadeve. Nemci so od leta 1870 silno napre-

dovali v obrti; neprimerno več izdelajo blaga, nego ga morejo doma prodati; zato morajo iskati po svetu trgov. Maroko je zanje velike važnosti; železa, sladkorja in tkanin so tjakaj veliko prodajali. Ko bi se Francoz polastil te države, bi bilo zanje slabo. Anglež pa tudi zase išče trgov; zato je Nemcu silno nevoščljiv, ker ga je ta že od marsikje izpodrinil. V severni Afriki je Anglež v Egiptu trgovski gospodar; tam se pa Egipčani vedno bolj utrjujejo in bi radi čimnajprej odgnali angleške vojake iz svoje zemlje. Zato jim je pa seveda še manj všeč, da bi se njihov najnevarnejši tekmeč, namreč Nemec, vsedel v severno Afriko. Nemci niso hoteli odnehati. Pričela so se pogajanja s Francozi, od katerih so zahtevali, da morajo pustiti trgovino v Maroku prosto, kakor je bilo dogovorjeno; neko varstveno oblast nad Marokom pa pustite Francozom, če jim ti odstopijo nekaj svoje zemlje na Kongu, kjer imajo že Nemci svojo kolonijo. Samo za trgovsko reč in vendar toliko šuma in taka nevarnost. Ko bi se Francozi čutili količkaj močnejše, bi se Nemcem gotovo ne udali. Tako je pa zdaj zaenkrat mir. Ko bi bila buknila vojska med Francozi in Nemci, bi bil gotovo vmes skočili tudi Angleži, morda celo Rusi in nazadnje bi bili utegnili zaplesti v te zmede tudi našo državo.

Rekli smo že, da je mir na lončenih nogah. Največja nevarnost zanj je na Balkanu. Mladoturki so v kratkem času svoje vlade dokazali, da s Turčijo ni nič; proti svojemu koncu gre; uporov ima vedno vse polno, denarja ji manjka za najpotrebnejše reči, od vseh strani pa preže druge države, kaj bi mogle odtrgati zase od njenega ozemlja. Rus ne more iz Črnegamorja brez Carigrada. Lah hoče Tripolis v Afriki in Albanijo zase, Anglež in Nemec imata tudi

svoje skomine. Naša država je pa kot soseda pravzaprav trgovsko in politično zavezana, da si pridobi v Solunu pristanišče, pot v svet. V Albaniji se je zdaj vsaj nekoliko pomirilo ljudstvo. Zato pa tembolj vre v Macedoniji. Krščansko prebivalstvo ne dobi pri turški gosposki in pri turških sodnijah nobene pravice. Turški uradniki delajo res nesramno s kristjani. Ti se pa maščujejo s tem, da ustanavljajo roparske čete (bande), ki napadajo Turke, jih more in jim ugrabijo, kar se da. Pred kratkim še niso bile te čete Turku tako nevarne, ker so se med seboj klale. Bolgarski uporniki so si bili v laseh z grškimi in srbskimi. Zdjaj so se pa spravili med seboj in hodijo skupno. Zato jih je pa nemogoče ukrotiti, in kakor vse kaže, se jim bo priklopilo vse krščansko ljudstvo in nastal bo krvav punt, ki utegne Turkom v Evropi podreti državo. Ob takem času je silno velika nevarnost, da se ne vname velika, res svetovna vojska. Ko bi začele posamezne države na Turškem tako delati mir, kakor so ga Francozi v Maroku, je nevihta tu. Samo, če se doseže, da bi se države med seboj dogovorile, bi šlo brez hujšega prelivanja krvi. Pri ti priliki bi pa seveda zlasti proti naši državi butnilo lahko na več straneh.

Zapisali smo ta članek, da spoznajo naši bralci, kako težko in odgovorno je zdaj pri nas delati tako politiko, da smo pripravljani za vse slučaje. Zdjaj rohneti proti vojaštvu in hujskati ljudi s kanoni je brezvestno in skrajno pogubno. Bolj kot kdaj nam je treba zdaj smisla za državo in njeno moč. Samo tako si moremo zagotoviti mirno rešitev velikih vprašanj, ki nas čakajo.

Delo naših poslancev.

Nujno potrebno je, da vsak somišljenik S. L. S. zna, kaj da delajo naši zastopniki v državnem zboru. Le kdor pozna in natančno sledi političnim dogodkom, zamore tudi z mirno zavestjo trditi, da store naši državni poslanci v polni meri svojo dolžnost in zamore tudi na vsa usta povedati resnico nasprotnikom naše stranke, ki se lažejo, da naši poslanci ne delajo. Sklenili smo, da objavimo, kar so predlagali in kar so vložili naši poslanci v državnem zboru ob zadnjem zasedanju, da bodo imeli »Domoljubovi« bravci popolno sliko o delu naših poslancev.

INTERPELACIJA

poslanca dr. Šusteršiča in tovaršev na ministrskega predsednika.

V Maroku se je v zadnjem času po Francoski, Španski in končno Nemčiji ustvaril položaj, po katerem se je dejansko razveljavila v Algecirasu sklenjena pogodba.

Poleg tega sta pričeli Nemčija in Francoska z udeležbo Angleške intenzivno diplomatski razgovor, ki ima namen, da se medsebojno končno vrede razmere v Maroku.

Algeciraška pogodba se je sklenila svoj čas z zelo aktivnim sodelovanjem naše monarhije, in ne more biti Avstriji vse eno, če se pogodba odpravi, ker mora čuvati v Maroku važne trgovinske koristi. Naše južne dežele so glede na to zadevo bistveno udeležene in so njih koristi v algeciraški pogodbi dovolj zavarovane, ki bi bile ogrožene, če se sklene posebna pogodba.

Po dejstvih ustvarjen nov položaj in namen navedenih velevlasti vrediti medsebojno maročansko vprašanje z izključitvijo ostalih algeciraških pogodbenih držav, zadeva ne zgolj ugleda naše monarhije, marveč tudi važne koristi avstrijske prekmorske trgovine.

Ker ima po ustavi c. kr. ministrski predsednik pravico, da vpliva na vodstvo zunanjih zadev monarhije in ker delegacije sedaj ne zbirajo, se počaščaj podpisani njegovo »sklencelo« ministrskega predsednika nujno vprašati:

»Kakšno stališče zavzema monarhija nasproti zgoraj označenemu novemu stvarnemu položaju?»

Kaj se namerava storiti, da se v vseh okoliščinah čuvajo koristi Avstrije v Maroku in da se osebno prepreči škodljiv preudic po dogovoru med Nemčijo, Francijo in Anglijo?

Dunaj, 21. julija 1911.

Dr. Šusteršič, Dr. Fr. Jankovič, Grafenauer, Dulibič, Fon. Spinčić, Prodan, Perič, Mandič, M. Brenčič, Dr. Krek, Povše, Jarc, Demšar, Gostinčar, Gregorič, Dr. Korošec, Roškar, Pišek, Dr. Benkovič, Dr. Verstovšek, Jaklič.

INTERPELACIJA

poslanca dr. Kreka in tovaršev na ministrskega predsednika glede na zmede v Albaniji.

S krvjo prepojene severoalbanske globeli obračajo nase pozornost vsega olikanega sveta. Hrabro, samozavestno ljudstvo se bori za svojo zgodovinsko utemeljeno in celo po Abdul Hamidovi vladi priznano samoupravo, ki jo je mladoturški vladni način iztrgal na podlagi svoje umetno ustvarjene, popolnoma gojlfive otomanske narodne državne ideje.

Turčiji narekava njena lastna dolžnost, da spoštuje samoupravo Albanije in da izpolni upravičene zahteve katoliških Albancev, ki stoje v središču sedanjih zmed. Če bi se tudi posrečilo turškimi vojakom, da zlomijo sedanjo vstajo, bi se ne rešilo albansko vprašanje, marveč bi se še bolj zamotalo. Ne glede na stališče, ki je narekuje čisto človekoljubje, je priporočati tudi mladoturškemu vladnemu načinu prijaznim krogom, ki upajo po mladoturškem gibanju ojačanje otomanske države, da energično delujejo na mirno rešitev albanskega vprašanja.

Naša monarhija ima pa še druge, zelo važne razloge, da pazljivo zasleduje albanske dogodke. Mimogrede omenjamo, da je našlo na tisoče Albancev v Dalmaciji drugo svojo domovino, in da velja zato tudi za našo državo

tisti razlog, na katerega se sklicuje Italija glede na svoje koristi v Albaniji. Zgolj mimogrede se tudi dotikamo dejstva, da je bil narod, ki ga zastopajo interpelanti, tekem stoletij v najtesnejši zvezi z albanskim narodom in da je zato umljivo, zakaj se posebno zanima za njegovo usodo.

Dve stvari povzročata, da mora naša monarhija najpogotneje zasledovati albanske dogodke, predvsem protektorat katoličanov v Turčiji, ki so ga turški sultani ponovno v važnih državnih aktih potrdili in ki nalaga naši državi dolžnost, da štiti z energičnim posredovanjem pri turški vladi zelo ogrožene pravice katoliških Albancev.

Nadalje je naša monarhija kot sosedna država najbolj prizadeta, da se ne vržejo iz prešernosti na Balkanu nove goreče bakije v vedno tleče razmere in se povzroči nevarnost evropske vojske, ki bi imela osobito za Avstrijo nepreračunljive posledice.

Zato vprašamo:

Ali je ministrski predsednik voljan, da glede na ugled naše monarhije in z ozirom na vzdrževanje miru v balkanskih deželah z vso odločnostjo izrabí svoj vpliv, da se izpolnijo dolžnosti, ki jih nalagajo avstrijski monarhiji sedanje albanske zmede?

Dunaj, 21. julija 1911.

Dr. Korošec, Jarc, Sesardič, Šusteršič, Pišek, Povše, Dr. Rybač, Prodan, Roškar, Dr. K. Verstovšek, Fr. Demšar, Gostinčar, Dulibič, I. Hladnik, Dr. Gregorič, Dr. Krek, Grafenauer, Žitnik, Dr. Benkovič, M. Brenčič.

PREDLOG

poslanca dr. Šusteršiča in tovaršev

o

ustanovitvi državnega monopola za življensko zavarovanje.

Neodložljive in vedno bolj nujno potrebne socialne in gospodarske naloge nalagajo državi nujno, da dobi nove vire dohodkov, ob katerih dolžnostih se pa mora popolnoma izključiti večje obremenjenje srednjega stanu, ki se z največjimi težavami bori za svoj obstoj in se mora brezpogojno izvzeti osobito kmečki in obrtni stan.

Zavarovanje na življenje donša številnim domačim in osobito tudi inozemskim družbam vsako leto ogromne dobičke.

Državni monopol življenskega zavarovanja bi donasal celotni dobiček državi in bi poleg tega postavil življensko zavarovanje, ki tvori bistveno socialno napravo, na zdrave pravne temelje. Po sodelovanju dežela in občin bi se lahko ustvarila primerno priprosta in cenena uprava.

Podpisanci zato predlagajo:

Visoka zbornica skleni:

C. kr. vlada se poziva predložiti prej ko mogoče zbornici zakonski načrt glede na ustanovitev državnega življensko zavarovalnega monopola.

Dunaj, 21. julija 1911.

Pogačnik, Krek, Žitnik, Hladnik, Jarc, Benkovič, Pišek, Verstovšek, Grafenauer, Mandič, V. Spinčić, Dr. Sesardič, Prodan, Dr. Šusteršič, Demšar, Gostinčar, Povše, Jaklič, Korošec, Roškar, Jankovič, Brenčič, Fon. Dr. Laginja, Dulibič, Perič, Gregorič.

PREDLOG

poslanca dr. Šusteršiča in tovaršev

o

podeželenju požarnega zavarovanja.

Poslaniška zbornica se je skozi dva desetletja ponovno pečala z vprašanjem o podeželenju požarnega zavarovanja. Zbornica se je že leta 1896. v drugem branju pečala s tozadavnim po odseku izdelanim zakonskim načrtom, ki se je, žal, pod pritiskom takratne vlade, zopet vrnil odseku.

Po navedenem zakonskem načrtu naj bi se požarno zavarovanje podeželenilo, uvedel naj bi se bil monopol in prisilno zavarovanje.

Če bi se izvedla označena načela, bi se dejansko odpravile napake na požarnozavarovalnem polju in bi se požarno zavarovanje bistveno pocenilo.

Podpisanci zato predlagajo:

Visoka zbornica skleni:

Izvoli se naj 51članski zavarovalni odsek z nalogo, da izdela zakonski načrt o podeželenju požarnega zavarovanja po načelih monopola in zavarovalne dolžnosti. Izdelani zakonski načrt se naj predloži tekom enega leta zbornici.

Dunaj, 21. julija 1911.

V. Spinčić, Dr. Laginja, Dulibič, Dr. Sesardič, Perič, Prodan, Roškar, Brenčič, Pišek, Gregorič, Fon. Grafenauer, Mandič, Hladnik, Jaklič, Jarc, Korošec, Verstovšek, Benkovič, Jankovič, Dr. Šusteršič, Pogačnik, Demšar, Krek, Gostinčar, Žitnik, Povše.

PREDLOG

poslanca dr. Šusteršiča in tovaršev

o

podržavljenju notariata.

Notariat je po svojem sedanjem sestavu zastarel.

Notar je deloma c. kr. činiteelj, ki kot tak opravlja pod državno avtoriteto važna, javna opravila, deloma je pa trgovec in prisiljen, da ima z javnimi agendami prostovoljnega sodništva obrt, ki naj mu prinaša kolikor mogoče visoke dohodke.

To je protislovje, ki povzroča, kakor nas uči izkušnja, veliko napak in jih naravno tudi mora povzročati.

Notariat pa pomenja poleg tega za večino poklicanih stanov, osobito kmečkemu stanu, popolnoma nepotrebno podražanje na velikem osobito za kmeta izredno važnem polju.

Prebivalstvo zato že dolgo zahteva, da naj se odpravi notariat v svoji sedanji obliki.

Če bi se notarat korakoma podržavljal, bi se odstranile sedanje napake in bi se zadovoljile želje ljudstva, varovale bi se pa tudi istočasno pridobljene pravice.

Podpisanci zato predlagajo:

Visoka zbornica skleni:

C. kr. vlada se pozivlja, da naj nemudoma predloži zbornici zakonski načrt o podržavljenju notariata po sledečih načelih:

1. notariatski posli se načeloma nakažejo okrajnim sodiščem, ki jih morajo izvršiti proti kolkovni pristojbini;

2. sedanji nameščeni c. kr. notarji in notarski kandidati se redno na njih prošnjo nastavijo kot državni uradniki pri okrajnih sodiščih v primerne činovne razrede in se jim nakažejo notariatske agende;

3. pridobljene pravice se v toliko čuvajo, da se prisilno ne podržavijo tisti notariati, ki obstojajo, ko se uveljavi postava o podržavljenju notariata.

Dunaj, 21. julija 1911.

Gregorič, Dr. Korošec, Dr. Jankovič, Perič, Spinčić, M. Brenčič, Fon. Mandič, Prodan, Grafenauer, Jaklič, Dulibič, Povše, Jarc, Gostinčar, Demšar, Hladnik, Pogačnik, Žitnik, Dr. Šusteršič, Pišek, Roškar, Dr. Verstovšek, Dr. Benkovič, Dr. Krek, Dr. Laginja.

PREDLOG

poslanca Gostinčarja in tovaršev

o

reviziji bratovskih skladnic.

Ker provizijske blagajne bratovskih skladnic v svojem sedanjem ustroju nimajo nikake enotnosti, ker v mnogih slučajih udeležencem ne zagotavljajo zadostne preskrbe in obsegajo veliko krivic in trdot, podpisanci predlagajo:

Visoka zbornica skleni:

Vlada se poziva, da prej ko mogoče izvede preosnovno postavo o bratovskih skladnicah in jo predloži zbornici.

Sestavijo naj se enotna pravila, ki se morajo prilagoditi vsem bratovskim skladnicam. Posameznim podjetjem se smejo dovoliti le taka podrobna določila, ki ne nasprotujejo tem pravilom. Del prispevkov provizijskim blagajnam prevzemi država. V enotnih pravilih se morajo predvsem izraziti sledeča določila:

1. Poleg udovskih in sirotinskih rent naj se določita dve vrsti rent.

a) Invalidna renta, ki se določi po višini prispevkov in po vplačevalni dobi letnih prispevkov; najmanjši znesek naj zadošča za življenje.

b) Starostna renta, ki je odvisna zgolj po vplačevanju prispevkov in ki imej do nje pravico vsak, ki je dosegel gotovo starost.

Morebiten primankljaj naj nosijo podjetja. 2. Vojaška službena doba naj se vračuna v delovno dobo, prispevke za to dobo plačaja država.

V formalnem oziru se predlaga izročiti ta predlog socialnopolitičnemu odseku, ki se mora še izvoliti.

Dunaj, 25. julija 1911.

I. Hladnik. Roškar. M. Brenčič. Dr. Sesardič. Jare. Spinčič. Dr. K. Verstovšek. Žitnik. Dr. Krek. Dr. Benkovič. Dr. Jankovč. Dr. Korošec. Pišek. Prodan. Dulibič. Gostinčar. Demšar. Jaklič. Dr. Šusteršič. Povše.

Političen pregled

NOTRANJEPOLITIČNI POLOŽAJ.

Parlamentarne počitnice so končane, začelo se je zopet živahnejše življenje. Sklicani so 4 deželni zbori, in sicer češki in nižjeavstrijski za 20., predarlški in tržaški za 25. septembra. V ospredju vsega političnega gibanja v Avstriji stoji sedaj vprašanje narodne sprave med Čehi in Nemci v kraljevini Češki. Ondotni deželni zbor že dolgo ni mogel delovati, ker so Nemci, ki so v manjšini, obstruirali proti češki večini, češ, da zatirajo Čehi nemški narod. Vsled te obstrukcije se je zavlačevala rešitev važnih gospodarskih vprašanj, tako da je deželna uprava v velikih denarnih zadregah, ker deželni odbor ne sme sam vpeljati višjih doklad. Tak položaj je seveda nevzdržljiv in slednjič mora priti do nekakega sporazuma, da bo vsaj deželni zbor deloval nemoteno. Pogajanja, ki se vrše sedaj v ta namen, niso prva, toda vselej so se še razbila ob narodni prenapetosti. Nemci namreč stavijo vedno prevelike zahteve kot pogoj za to, da odnehajo od obstrukcije, zahteve, ki jih Čehi tudi pri dobri volji ne morejo izpolniti.

Poudariti moramo, da je mnogo poslancev za pošteno in odkritosrčno spravo (tudi med Nemci), da so pa žal preveč odvisni od raznih narodno-obrambnih društev in »narodnih svetov« (Volksratov), ki namesto da bi dali samo pojasnila in nasvete v narodnih stvareh, poslancem kar ukazujejo, kaj naj store. To nezdravo razmerje med resničnimi zastopniki ljudstva, ki so za svoje delo odgovorni sami, in med skritimi hujskaci je najbolj v cvetju pri Nemcih, pa ne samo na Češkem, marveč tudi na naši meji. Krivice, ki se gode Slovencem na nemški meji, vzbujajo naše ljudstvo k odporu proti nemški oholosti in tako je prišlo do tega, da obstruirajo v štajerskem deželnem zboru slovenski poslanci. Njihove zahteve so: delitev štajerske kmetijske družbe v nemško in slovensko in delitev deželnega šolskega sveta v nemški in slovenski deželni šolski svet.

O pogajanjih za opustitev obstrukcije je poročal zadnji »Domoljub«.

Vprašanje narodnega sporazuma torej ni samo češko, ampak splošno-avstrijsko vprašanje. Krivi so ga po veliki večini Nemci, ki hočejo zatirati druge narodnosti. Njegova rešitev je torej tudi odvisna od Nemcev v prvi vrsti.

DRŽAVNI ZBOR.

Socialni demokratje so zahtevali svojčas, naj državni zbor začne zborovati takoj po počitnicah. Na povabilo predsednika dr. Sylvestra so se zbrali torej načelniki državnozbornskih klubov 15. t. m. na Dunaju, da se posvetujejo, kdaj naj bi se sklical državni zbor. Navzoč je bil tudi ministrski predsednik baron Gautsch z nekaterimi ministri. Socialni demokratje so hoteli, naj se državni zbor skliče takoj zaradi neznosne draginje. Isto so zahtevali zastopniki nemške narodne zveze, češ, da je treba skleniti kak zakon proti kartelom, ki delajo draginjo, in pomoči železniškim uradnikom in drugim državnim uslužbencem. Dr. Korošec se je v imenu hrvaško-slovenskega kluba izjavil proti takojšnjemu sklicanju, češ, da naj se dá vladi dovolj časa za pogajanja z ogrsko vlado glede uvoza mesa. Čehi so bili mnenja, naj se pusti zborovati sklicane deželne zборе. Splošno se je izražala želja, naj se kolikor mogoče hitro skliče državni zbor. Slednjič je naznanil dr. Sylvester, da bo sklical državni zbor za 5. oktober.

V tej seji je govoril tudi baron Gautsch, ki je zelo ostro prijemal socialne demokrate, ki ljudstvu ne povedo cele resnice o draginji in ga hujskajo na svojih shodih k demonstracijam. To jih je speklo in so se zagovarjali, samo verjel jim ni nihče.

LISTEK

Krmar Milanovič.

Prosto po Russellovem romanu »Krmar Holdsworth«.

(Dalje.)

ŠTIRINAJSTO POGlavJE.

Prihod v Sidnej.

Ker stà bila kapitan in gospod Šerman v zadregi, kako naj bi Milanoviča nazivala, zato so mu po črki »M«, katero so našli všito na njegovem perilu, dali novo ime, namreč »gospod Matko«.

Kapitan kakor tudi ostali častniki so bili do njega zelo prijazni. Jedel je z njimi pri eni in isti mizi; preskrbeli so mu celo nekaj obleke in novega perila, ker je bila njegova oprava že v skrajno slabem stanju. Vsi so ga cenili in spoštovali, kajti bili so prepričani, da ne more biti prav nizkega stanu in da ima gotovo v svojem domačem kraju prijateljev in znancev in najbrž tudi premoženje. Zato so pa željno pričakovali

trenutka, kedaj se mu povrne spomin, da se jim razjasni njegova skrivnostna preteklost.

»Delfin« se je bližal koncu svoje vožnje. Bilo je v začetku novembra, dvainsedemdeseti dan odkar je bil odplul iz Angleškega. Jutro je bilo prav prijetno in na krovu je v naslonjaču sedel Milanovič, oči uprte v knjigo, ki mu je ležala na kolenih; a ni čital, ampak bil, kakor skoraj vedno, zopet zatopljen v svoje navadne misli.

Ko je tako sedel — sedaj ravno tako osamljen na ladji polni ljudi, kakor je bil sam v čolnu z mrtvim Zamanom — pride k njemu Šerman in sede poleg njega. Milanovič je bil tako zamišljen, da ga ni opazil; ta je pa ostal popolnoma tih in miren, ker ga ni hotel motiti v njegovem premišljevanju.

Nagloma, kakor bi trenil, krene Milanovič glavo in zagleda poleg sebe svojega skrbnega prijatelja, nakar mu lahen nasmeh razjasni nemo obličje.

»Prijatelj, Vas še vedno muči izgubljeni spomin?« vpraša sočutno gospod Šerman.

»Da, še vedno,« pokima žalostno Milanovič. »Enkrat, samo enkrat se mi je zdelo — bilo je prav ta trenutek, — da se mi je nekaj v glavi posvetilo — slika — misel — skoraj ne vem povedati, kaj je bilo, kajti izginilo je v hipu, ko sem hotel obdržati.«

»Ni zapustilo nikakega sledu v Vašem spominu?«

»Ne. Bilo je kakor zvezdni utrinek na jasnem nočnem nebu, ki se pokaže, pa v istem hipu zopet izgine v brezmejni daljavi.«

Gospod Šerman je nekaj časa molčal, nato pa nadaljeval:

»Ste že kaj premišljevali, kaj nameravate storiti, ko pridemo v Sidnej?«

»Da, že večkrat sem mislil na to. Poiščem si kako delo, dokler se —«

»Dokler se Vam ne vrne spomin, kajne?« ga prekine Šerman.

»Seveda; kaj drugega naj pa začnem?«

»Dobro. Poslušajte, kako si jaz mislim vso stvar,« nadaljuje Šerman in položi svojo roko prijazno na Milanovičevo ramo. »Meni se je posrečilo, da sem Vas ohranil pri življenju, zato tudi sedaj smatram kot svojo dolžnost skrbeti za Vas; vendar ne mislite, da Vem hočem s tem morda ponujati kako miloščino. V moji pisarni v Sidneju Vam preskrbim eno mesto, na katerem si boste lahko toliko prislužili, da boste mogli pošteno izhajati. Sčasom pa — če Bog da — se Vam vrne spomin in potem se povrnete zopet v svojo domovino, kjer boste zopet našli srčni mir in blagostanje, kar Vam prav iz dna svojega srca privoščim.« Pri teh besedah je segel v roko Milanoviču in ginjen nadaljeval: »Da, moj dragi, nesrečni prijatelj, to Vam dodeli ljubi Bog! Ste zadovoljni z mojim predlogom?«

»Kako bi naj vendar ne bil!« odvr-

je solznih oči Milanovič. »Vi ste moj največji dobrotnik, zato naj Vam Vsemogočni povrne tisočerno vse, kar ste mi dobrega storili, kajti jaz sam se Vam nikdar ne bom mogel zadostno zahvaliti.«

Gospod Šerman ga je prijazno potrkal po rami. »Stvar je s tem gotova. Pri meni ostanete, dokler Vam bo ugajalo. Kakor hitro se Vam pa vrne spomin, Vas bom opomnil, da poiščete svojo domovino, zakaj prepričan sem, da imate tam sorodnike in prijatelje, ki Vas sedaj kot mrtvega objokujejo in se brez potrebe zaradi Vas žalostijo.«

»Res, to je ona misel, ki me vedno muči in preganja,« zakliče Milanovič ves razburjen, »in vendar se bojim, da to ni tako, kakor si mislim. Saj tudi skoraj ni mogoče! Kako bi vendar mogel verjeti, da sem svojce, ki so mi bili nadvse ljubi in dragi, tako popolnoma pozabil? Kdo more pozabiti one, katerih ljubezen ga je osrečevala, za katere bi dal svojo kri? To se mi zdi nemogoče!«

Gospod Šerman je globoko dihnil in rekel: »Tudi jaz bi bil tega mnenja. — Če bi Vas res pristržna ljubezen vezala s kom v domovini, bi brezdvomno ta ljubezen imela tudi moč, da bi na kak način pomagala Vašemu spominu. Tako mislim jaz; — pa seveda, duh človekov krije v sebi pogosto nepojmljive skrivnosti.«

Po kratkem molku je Šerman nadaljeval: »Ali se Vam večkrat kaj sanja?«

»Ne.«

»Morda se Vam pa vendar včasih senja, dasi zjutraj o tem ničesar ne veste. Kaj, ko bi Vam slučajno sanje o Vaši domovini razjasnile temo, v kateri živite sedaj. Mogoče je.«

»Tudi na to sem že mislil. Pretuhtal in premislil sem že vse možnosti, kajti brez nad bi mi ne bilo živeti. Nikdo ne ume, kaj se pravi, gledati nazaj v večno, neprodirno temo in vendar slutiti, da ta temina skriva v sebi reči neprecenljive vrednosti. Zdi se mi, da bi mi bilo življenje mnogo olajšano, če

bi mi Bog samo za trenotek razjasnil to noč, da bi vsaj vedel, kaj sem izgubil. Prijatelj moj edini, težka, bridka usoda me je zadela; nikoli bi ne bil verjel, da je zdrav spomin človeku življenje, njegova izguba pa hujši kot smrt.«

Sklonil je glavo, obraz zakril s suhimi rokami in bridko zaplakal, da so debele solze curljale med prsti na tla.

V tem trenotku se jima je približal kapitan; Milanovič se je sramoval svoje slabosti in je opotekajočih korakov zapustil krov.

Tri dni po tem dogodku se je ob devetih zjutraj po ladji razlegal kakor iz neba doli glas čuvaja na prednjem jamboru: »Halo! halo! Zemlja je pred nami, zemlja!«

Čez pol ure so jo zagledali tudi na krovu; kakor megla se je vlekla na obzorju tanka modra črta.

(Dalje prih.)

RAZGLED PO DOMOVINI

Gospodarska zveza proti Gabrijelu

Jelovšku. Naš dnevnik »Slovenec« je priobčil v sobotni številki naslednjo izjavo: Gospodarski zvezi v Ljubljani se je sporočilo, da je g. Gabrijel Jelovšek z Vrhnike o njenih kupčijah s sehom razširjal vesti, kakoršne prinašajo razni liberalni listi. Zato sem po naročilu Gospodarske zveze proti g. Gabrijelu Jelovšku pri c. kr. okrajnem sodišču na Vrhniki vložil zasebno obtožbo zaradi prestopka zoper varnost časti. — Po prejeti tožbi je g. Jelovšek meni nasproti pismeno izjavil, da ni nikdar govoril kaj takega, kar mu očita tožba, da je nasproti Gospodarski zvezi naravnost naklonjen. — Ker je bila mogoče Gospodarska zveza o tem ali onem napačno informirana, sem v imenu Gospodarske zveze umaknil tožbo proti temu, da je g. Gabrijel Jelovšek plačal narasle moje zastopniške stroške. Nalaganje Gospodarske zveze je pa v svoje zadoščenje dobilo od g. obtoženca sledečo izjavo: Jaz tudi lojalno priznavam, da jaz za svojo osebo nimam prav nikakega dvoma, da je Gospodarska zveza v jako spretnih rokah in da vsled tega tudi niti najmanj ne dvomim, da vodi Gospodarska zveza svoje kupčije pravilno in ugodno, in nimam niti najmanjšega povoda misliti, da so vesti, katere razširja »Slovenski Narod« o kupčijah Gospodarske zveze glede njenega kupčijskega poslovanja resnične ali verojetne. To izjavo sem v svojem vstavitvenem predlogu na sodišče priložil. — Dr. Vladislav Pegan.

»Divji lovec« na »Ljudskem odru».

Ker se radi pomanjkanja prostora pretleko nedeljo par sto naših somišljenikov ni moglo udeležiti lepo uspele predstave »Divjega lovca«, se ista na splošno željo ponovi prihodnjo nedeljo, dne 24. t. m., in sicer se prične predstava topot točno ob pol 8. uri zvečer. Vstopnice se dobe v predprodaji v »Katoliški Bukvarni«, Pred škofijo.

— **Mali oglasi.** Z neke strani smo prejeli te dni migljaj, naj »Domoljub« zopet otvori v inseratnem delu oddelek takozvanih malih oglasov, kjer bi se v najmanjši obliki ponujali razni predmeti v nakup, oziroma v prodajo in bi se ondi lahko oglašali tudi oni, ki iščejo pomočnikov, delavcev in učencev, oziroma taki, ki iščejo dela ali službe. Tej želji bomo rade volje ustregli, kakor naglo dobimo toliko takih naročil, da se bo mogel odločiti primeren oddelek za te vrste oglasov, kajti taka naznanila so le tedaj vidna, ako jih je zbranih več pod enim naslovom. Vsaka beseda bi veljala v tem oddelku za vsako pot 10 vinarjev. Male besedice kot so: in, pa, se, z, v, ter se pri računu ne štejejo. Vsi taki sestavki bi se tiskali z najmanjšimi petičnimi črkami.

— **Duhovniške spremembe na Štajerskem.** Za nemškega pridigarja v Celju pride g. dr. Jehart Anton, beneficiat v Petrovčah pri Zalcu; za beneficiata-kaplana v Zalcu je imenovan g. Ivan Doberšek, kaplan v Vojniku. Vlič. g. dr. Matija Slavič, nemški pridigar v Celju je imenovan za profesorja suplenta na kn. šk. bogoslovju v Mariboru in učnim

prefektom v semenišču istotam. — Č. g. Martin Petelinšek, stolni vikar v Mariboru je imenovan za kateheta na meščanski šoli v Mariboru. — Č. g. Anton Tkavec je imenovan za stolnega kaplana. — Č. g. Ivan Bogovič, kaplan pri Sv. Magdaleni je imenovan za korvikarja pri stolni cerkvi v Mariboru. — Č. g. Franc Šegula, kaplan v Laškem trgu je prestavljen kot kaplan k Sv. Magdaleni v Mariboru. — Č. g. novomašnik Franc Osterc je nastavljen kot kaplan k Sv. Martinu na Pohorje. — Č. g. Fran Paulič je nastavljen kot II. kaplan v Laško.

— **Ljudski koledar** se po pravici imenuje naša »Družinska Pratika« kajti naše ljudstvo vsako leto bolj sega po njej, ker ve, da za ceno 24 v nikjer ne more dobiti boljšega koledarja, kot je pratika s podobo sv. Družine. Dobiiva se skoro v vseh trgovinah, treba jo je le zahtevati. Naročila izvršuje tudi založništvo v Ljubljani. Po pošti 5 vin. več.

— **Lepa zmaga koroških Slovencev.** Ministrstvo za notranje zadeve je ugodno rešilo pritožbo koroških Slovencev proti odloku koroškega deželnega predsednika barona Heina, s katerim je razpustil »Katoliško politično društvo za Slovence na Koroškem«. Društvo je bilo razpuščeno dne 8. januarja letos.

— **Duhovniške spremembe na Koroškem.** Zupnijo Šmarjeto v Rožu je dobil g. Karol Hraba v Djekšah; Vogrče pa g. Ivan Sekol. Premeščeni so gg.: Valentin Mörtl v Sveče; Josip Rudl v Dvor; Florijan Johan v Grajfenberg.

Nameščen je o. Pij Žankar kot provizor v Zabnicah; o. Sal. Vodošek kot provizor v Ovčjivasi.

— **Pokopali so** minulo nedeljo, dne 17. t. m. na cerkniškem pokopališču posestnikovo soprogo Anico Rožanec z Brezij nad Cerknico, iz znane Tonkove rodbine v Bezuljaku. Umrila je blaga žena v 32. letu starosti in zapustila soprogu šest nedoraslih otročičev; sedmo, 4mesečno dete je umrlo en dan pred njo. Mrlička so jej pokazali na mrtvaški postelji. Velespoštovani rodbini naše iskreno sožalje!

— **Umrli** je dne 11. t. m. v bolnišnici usmiljenih bratov v Kandiji gospod M. Petrič, vpokojeni učitelj v Strugah pri Dobropolju.

— **Tečaj za uporabo sadja in zelenjedi**, ki se je vršil na kmetijski šoli na Grmu od 11. do 15. septembra, je bil prav dobro obiskan. Udeležile so se tega tečaja gospe in gospodične ter zadnje tri dni tudi nekaj gospodov, ki so se poučevali v kletarstvu in v odbiranju in shranjevanju sadja. Želeti bi bilo še mnogo takih poučnih tečajev.

— **Vlak skočil s tira**. 12. t. m. okoli devete ure dopoldne je skočilo pri tovornem vlaku št. 858, ko je peljal čez menjalnik v postajo Verd, stroj in deset vozov iz tira, eden pa se je prevrnil. Vozovi so zaprli oba tira in ustavili ves osebni in tovorni promet. Iz Ljubljane je odšel na lice mesta pomožni vlak s tehničnim osebjem, delavci in orodjem.

— **Velika avtomobilska nesreča v Zabreznici**. V torek zjutraj, dne 12. t. m. ob tričetrt na osmo uro je s silno hitrostjo privozil avtomobil od Lesc proti Zabreznici. Na njem so se nahajali šofer, dve gospodični in dva gopoda. Avtomobil je silno drvil. Ko pride do vasi, so iz vasi priletele tri krave in eno tele ter letele nasproti avtomobilu. Več ljudi je videlo, kako se je krava zakadila v voz. Avtomobil se je hotel izogniti, ampak prepozno; voz je zadel s tako silo v hruško, da se je podrla, avtomobil pa se je ves zdobil. Eno gospodično in šoferja je vrglo v zrak. Prva je zelo poškodovana po nogah, pravijo, da bo težko okrevala. Voz so naložili kmetje, ter so ga peljali na Jesenice.

— **Grozovita toča**. V soboto, dne 9. t. m. še bolj pa v nedeljo popoldne je obiskala strašna nevihta nekatere vasi Žirovske župnije. Toča kakršne nihče ne pomni, se je vsula po Žirovskem vrhu, Goropekah, Vrsniku, Račevi in Sovri in uničila v kratkem času ljudem, kar je ostalo nepoškodovanega od suše. Zalosten je pogled po opustošenih poljih, zlasti po sadnem drevju, kjer se bo škoda dolgo čutila. Koliko toče in kakšna je padla, pove najbolje to, da si je bilo treba na nekaterih krajih napraviti gaz čez njo in da se je še v sredo — tretji dan po nevihti — dobila na mnogih krajih — in to v taki vročini! Oškodovani kraji so se videli iz doline kot da bi bili pokriti s snegom.

— **Požar na Grahovem**. Na Mali Šmaren je po Ave Mariji pričela goret kopica pri Cajbahu. Ogenj se je hitro razširil na bližnja dva skednja, ki sta

pogorela. V nevarnosti pa je bila cela vas vsled grozne suše in pomanjkanja vode. Hitro je pritekla na pomoč požarna bramba iz Žerovnice in ogenj omejila. Ravno tako je v hitrem času prišla na pomoč tudi požarna bramba iz Dolenjevasi. Vsa čast jim! Tudi vojaki so pomagali pri gašenju, ki so bili tu čez noč, vračajoč se iz manevra nazaj v Gorico. Kdo je zažgal, se ne ve, najbrž je kdo vrgel gorečo cigareto v kopico in se je tako vnela.

— **Nov slučaj kolere na Reki**. V sredo, dne 6. t. m. popoldne, ko je šla z dela domov, je tobačna delavka Ana Rubičić na Reki kupila pri nekem branjevcu malo češpelj, ki jih je med potjo proti domu pojedla. Ponoči ji je postalo slabo in drugi dan dopoldne ob 10. uri je bila že mrtva.

— **V morje so spustili** dne 8. t. m. v Tržiču na Goriškem največji dosedanja avstrijski trgovski parnik »Kaiser Franz Josef I.« in križarko »G.« Navzoči so bili nadvojvodinja kumica Marija Jožefa, njen sin nadvojvoda Maks, princesa Matilda saksonska in različni visoki vojaški in civilni dostojanstveniki.

— **104 leta star — peš z Dunaja v Trst**. V tržaško mestno bolnišnico je došel dne 9. t. m. nek starček z dolgo sivo brado prosit, da bi ga sprejeli v oskrbo. Pravil je, da je popolnoma brez moči ter nima nikogar svojcev na svetu in ne ve, kam bi se obrnil. Na vprašanje zdravnika se je izkazal s potnim listom, izdanim od ruskih oblasti ter z različnimi popirji, iz katerih je razvidno, da se piše Robert Srymanski in da je star 104 leta. Srymanski je izpovedal, da se je vozil iz Krakova na Dunaj z železnico, z Dunaja pa je potoval peš v Trst. Pri sebi je imel še 5 K 94 v. Starčka so sprejeli v bolnišnico.

— **Grozen umor**. Ponoči 7. t. m. je spal na svojem podu v Ričicah pri Gračcu kmet Marko Peršič, oče šestero otrok. Zjutraj so ga našli mrtvega z groznimi ranami, zadanimi s sekiro po glavi in ledjih. Umorjeni je užival v vasi jako slab glas in ako se je zgodila kaka kraja ali požig, je sum padel vselej nanj. Najbrž se mu je sedaj kak sosed na tako grozovit način osvetil.

— **Umorjeno so našli** v Škofičah na Koroškem zasebnico Marijo Tiček, ki je imela globoko prerezan vrat. Kot storilca so izsledili nekega 35letnega ddnarja Franca Šusterja. Imenovani je umor že priznal. Pri ženi je dobil samo 2 K.

— **Velika nesreča na železnici** se je zgodila 14. t. m. zjutraj krog 4. ure blizu Varaždina. V času, ko je vozil vlak iz Varaždina v Čakovac, se je pripeljal po cesti kmečki voz, na katerem sta dremala dva moška in ena ženska. Ker nihče ni pazil na konje in tudi na prehodni ni varnostne pregraje, je voz šel čez progo v trenotku, ko je pridrnil vlak, ki je voz zgrabil in ga docela strl. Ženska je prišla ravno pod stroj ter bila zmečkana, en moški je odletel v stran in dobil le lahke poškodbe, drugi je smrtno ranjen.

— **Skrivnosten umor otroka**. Dne 4. septembra je našla kmetica Ančka iz Stare vasi pri Vidmu, na njivi blizu postaje Videm, v koruzi večji zavoj, katerega se pa ni hotela dotakniti, ker je mislila, da je last kakega potnika v bližini. Na istem mestu ga je potem našla še drugi in tretji dan. Tedaj jej je pa postala stvar sumljiva in ob prisotnosti par ljudi je odprla zavoj. Našla je v njem poleg drugega v popir zavito truplo kake tri do štiri leta starega otroka z vrvjo na vratu. Na zgornjem delu telesa je bil mrtvi otrok že ves črn. Sodí se, da se je kak tujec pripeljal z vlakom in odložil mrtvo truplo.

— **Strela je udarila** v nedeljo, dne 11. septembra okoli 4. ure popoldne v hlev zidarskega mojstra Alojza Iskra na Bregu pri Mekinjah ter mu ubila lepo kravo.

— **Cena sladkorju padla**. Zadnje dni minulega tedna so cene sladkorju padle v Hamburgu in Magdeburgu za 80 fenigov, v Pragi pa za 1 K 50 v. Pri nadrobni prodaji se seveda to znižanje ne bo poznalo kdove kako.

— **Obešenega so našli** v Škofji Loki v ponedeljek, dne 11. t. m. na telovadnih krogih 17letnega praporščaka cesarskih lovcev v Gradcu Antona Vernika, ki je dovršil letos kadetno šolo in bi bil moral nastopiti z oktobrom aktivno službo. Na krogih je bila pritrjena zanjka v kateri je visel Vernik, sklonjen in z nogami na tleh stoječ. Ne ve se, ali se je Vernik ponesrečil med telovadbo na krogih in prišel slučajno z glavlo v vrvice, ali je izvršil samomor.

— **Nečloveški sin**. Dne 4. septembra je zahteval Franc Lap od svojega očeta eno krono, katere mu pa ta ni hotel dati. Jezen vsled tega je zagrabil Franc Lap za gnojne vile in je toliko časa tolkel po svojem očetu, da so se vile zlomile in da se je stari oče nezavesten zgrudil in bo težko okreval. Napetost med obema je povzročila okolnost, da je oče izročil posestvo svojemu zetju.

— **Smrtne nezgode**. Dne 10. septembra je umrl v bolnišnici 25letni dninar Jož. Erman iz Radovljice, ki se je pred dvema dnevnoma pri gašenju v gozdu nevarno opeknel. — V isti ljubljanski bolnišnici je umrl te dni 5 let stari posestnikov sin Fr. Kosem iz Dola pri Brdu, katerega je v soboto, dne 9. t. m. na glavi nevarno ranil voz nekega posestnika blizu domače hiše. — Z voza je padel 7. t. m. organist Fr. Kopačin iz Podrage pri Vipavi tako nesrečno, da mu je kolo zmečkalo glavo. Splašila sta se mu vola. — S strehe kake 4 m globoko je padel v Gabrovki 81letni kočar Anton Zaletel, ki je pomagal krovcu. Umril je po preteku četrte ure.

— **Razni požari**. Pogorel je dne 6. t. m. v Lučinah nad Škofjo Loko hlev in kozolec posestnika Antona Luznarja. Zgorelo je osem oken ovsu. — Na Hribu pri Črnomlju je dne 4. t. m. zgorrel skedenj z vso krmo Jan. Ogolinu. Zanetili so baje otroci. — Enaka nesreča je zadela te dni Jakljeveca v Sveržaku pri Metliki. Skedenj s krmo so čeni-

li na 4500 K. — Posestniku Tom. Ljubiču v Javoršici je pogorel s senom in žitom napolnjeni kozolec. — Enakih nesreč je bilo minuli teden še mnogo po slovenski zemlji.

Romarski shodi na Krki bodo tudi letos, kakor po navadi.

Kat. narodne abiturijente, ki se nameravajo posvetiti vseučiliškim študijam, opozarjamo, da si priskrbe pravočasno vse potrebno za vpisovanje na visokih šolah. Vsakdo prinesi s seboj vsaj en od sodnije potrjen in s kolkom za 1 K kolkovan prepis zrelostnega sprejema, več ubožnih listov (naročila sprejema tajništvo »Slovenske dijaške zveze«), potrjenih od farnega, občinskega in zemljeknjižnega urada, in dve sliki brez kartona, ki se rabita za indeks (zglasovalno knjižico) in izkaznico. V vseučiliška mesta priporočamo, da pridejo kmalu, že okoli 1. oktobra, da dobe lahko primerna stanovanja. Naslovi naših akademičnih društev so: Dunaj, »Danica«, VIII., Schönborn-gasse 9, Parterre 4. Gradec, »Zarja«, Prokopigasse 12, II. Praga, »Dan«, Voršilska ulica 1. Tam dobe navodila za vpisovanje. Dobra pojasnila glede študij in podpor daje »Koledarček kat. narodnega dijaštva za leto 1911/12.« Naroča se v »Katoliški Bukvarni« za ceno 1 K 40 vin. — Za polovično vožnjo po državni in južni železnici se prosi na ravnateljstvo južne železnice, oziroma državnih železnic v Trstu. Prošnji je treba priložiti potrdilo gimnazijskega ravnateljstva, da je bil prosilec na gimnaziji oproščen šolnine.

— **Cvetlični dan narodno-naprednega dijaštva**. Od kompetentne strani slovenskega katoliško-narodnega dijaštva smo o tej prireditvi prejeli sledeče pojasnilo. **Cvetlični dan je strogo liberalna prireditev**. Prodaja cvetic po ljubljanskih ulicah se vrši v korist »Radogaju«, ki je izključno liberalno-radikalno podporno društvo. Še-le večerna prireditev v Narodnem domu, ko bodo sami med seboj, je namenjena skupnim dijaškim podpornim društvom na Dunaju, v Gradcu in v Pragi. Naša sodba o tej prireditvi je sledeča: Aranžerji te prireditve so ravnali ali nekorektno ali zlobno, ko so določili izkupiček cvetlične razprodaje, kjer bodo apelirali na svoje, pa tudi gotovo na naše občinstvo, svojim strankarskim interesom, dohodek večerne prireditve na čast liberalnim damam pa skupnim podpornim društvom. Dokaz, da jim je več za liberalna podporna društva, nego za skupna društva. Naše občinstvo naj pa bi jih v tem podpiralo. Seveda. Upamo, da bodo naši somišljeniki na cvetlični dan storili svojo dolžnost.

Podružnica »Slovenske dijaške zveze« za Dolenjsko ima svoj občni zbor 24. t. m. ob priliki blagoslovitve kapelice novomeške Marijanske kongregacije. Občnega zbora se morajo udeležiti po pravilih vsi redni člani S. D. Z., ki prebivajo v okrajnih glavarstvih litijskem, novomeškem, krškem, črnomaljskem in kočevskem. Vabimo

pa nanj tudi vse druge dijake, predvsem tovariše bogoslovce, ki še niso člani, in abiturijente, kakor tudi ostale tovariše iz drugih krajev slovenske domovine. Spored je ta-le: V soboto, dne 23. t. m., priredi podružnica pozdravni večer pri Štemburju v Kandiji. V nedeljo, 24. t. m., se prične občni zbor ob pol 9. uri dopoldne v dvorani Rokodelskega doma. Poleg običajnih točk obsega dnevni red tudi dva referata: a) Tov. cand. phil. Jakoba Šilc: »Pomen Dolenjske« in b) tov. cand. iur. Joška Ilc: »Narodnoobrambno delo na Kočevskem«. Občni zbor se eventuelno popoldne nadaljuje. Zvečer se vrši v dvorani Rokodelskega doma zabaven večer na čast prevzvišenemu knezu in škofu, ki blagoslovi kapelico. Na sporedu so deklaracije in uprizoritev igre: »Prava pot«. — Udeleženci naj pridejo v soboto popoldne, odborniki podružnice in pododborov že dopoldne, pevci pa že v petek popoldne. Prenočišča se priskrbe, zglasila na naslov Ladko Mlakar, bogoslovec, Novo mesto, sodnija.

Nova ladja za izseljence. Splošno je priporočati, da se izseljenci v Ameriko, ki mislijo, da na noben način ne najdejo v domovini zadosti kruha, poslužujejo morske črte iz Trsta v New-York. To je zaradi tega važno, ker se je treba peljati samo v Trst, kjer se takoj prestopi v ladjo, medtem ko je po vseh drugih črtah, zlasti nemških in francoskih, zvezanih za potnike mnogo več težav in sitnosti, ker morajo prestopiti iz vlaka na vlak, po raznih krajih čakati eden ali celo dva dni na zveze, oziroma na nadaljno vožnjo. Ker se potnike ponavadi spravljajo v vagone, ki so do skrajnosti napolnjeni, je taka vožnja silno mučna, zlasti za matere, ki se z otroci selijo. Pri tem naj se ne prezre, da je treba v mnogih slučajih 10—15krat menjati vlak. Kaj to pomeni za ubogo žensko, ki mora paziti na otroke, si je lahko misliti. Doslej so se ljudje iz naših krajev po večini ogibali tržaške črte, češ, da se predolgo po morju vozi. Severne nemške in francoske družbe vzijajo po morju povprečno 8—10 dni. Če se k temu prišteje silno slaba vožnja po suhem, ki traja 3—4 dni, se pride do zaključka, da ta vožnja ni nič krajša, kakor ona, ki iz Trsta v New-York traja 12—14 dni. V zadnjem času je tržaška družba Austro-Amerikana zgradila novo ladjo »Kaiser Franz Josef der I.«, ki bo vozila od 2. decembra naprej, in sicer samo 11 dni. To bo torej najkrajša in najhitrejša vožnja črta za New-York, oziroma Severno Ameriko. — Družba sv. Rafaela.

• • •

Draginjski nemiri na Dunaju. V nedeljo, dne 17. t. m., so priredili dunajski socialni demokratje velike draginjske demonstracije, ki pa niso bile naperjene proti pravim povzročiteljem draginje, židovskim kartelnim baronom, ampak proti vladi, župniščem in — čudom se čudimo — proti šolam. Kaj imajo šole opraviti z draginjo, tega

menda ne vé najbolj zagrizen socialni demokrat. Dopoldne so priredili velik shod pred mestno hišo, ki se ga je udeležilo nad 120.000 oseb, med temi mnogo žensk. Množico so hujskani razni socialno-demokratski poslanci, zabavljali so proti vladi in agrarcem, zoper kartele je pa nastopil le ta ali oni, in še to prav rahlo. Nahujskana množica je kričala: »Živela Portugalska!« »Živela revolucija!« »Generalni štrajk!« — Kazala se je slika, ki predstavlja na svetilki obešenega ministra. — Demonstrantje so se potem najprej navalili na sodniško poslopje na Dvornem trgu, kjer so s kamni in kavarniškimimi stoli pobijali okna in razbijali vrata. Večji del rogoviležev se je pa zbral v Ottakringu, kjer so napadli šole in župnišče. Iz šol so pometali klopi, knjige, omare, razne tiskovine, pri župnišču so pobili okna itd. Vpiti je bilo neznosno. Policija in vojaštvo sta izpočetka samo zapirala ceste in ulice; ko pa se je pokazalo, da se z besedo in opomini nič več ne opravi, je vojaštvo moralo prijeti za orožje. **Sodrga je vojaštvo sprejela s kamenjem. Vojaštvo je prodiralo z bajoneti in več oseb ranilo.** Pocestni boji so trajali celi dopoldne do večera. Demonstrantji so se vedno zbirali in za barikadami zavarovani vojaštvo s kamenjem bombardirali. **Kavalerija je bila primorana sodrgo večkrat naskočiti.** — Proti večeru je postal položaj še bolj nevaren, ker so se prikazale **dvomljive eksistence.** Ti elementi so hoteli v hiše udreti in pleniti, vsled česar so hišni oskrbniki hitro vsa vrata zaprli. Ker le niso demonstrantje odnehali in je začelo deloma iz njihovih vrst, deloma iz oken na policijo in vojaštvo **kamnje padati**, je končno bilo vojaštvo primorano na sodrgo oddati salvo. **En demonstrant je bil z bajono om preboden, da je na licu mesta izdihnil, ranjenih pa je bilo 58 oseb, 4 zelo težko, vendar so tu vmes všteti tudi vojaki in policisti.** Od policistov jih je več težko ranjenih. Aretiranih pa je bilo v Ottakringu 100 oseb. — **Uradno poročilo** o izgreduh in dogodbah v Ottakringu pravi: **Eden mrtev; 89 težko in lahko ranjenih, med njimi 30 redarjev, 189 aretiranih, 70 tramvajskih voz demoliranih, 2 voza popolnoma sežgana, na stotine hiš poškodovanih, več tisoč šip razbitih, nebroj svetilk razbitih in izruvanih.** V pozni noči je izdal magistrat razglas, da se bo proti vsakim nadaljnjim demonstracijam z vso odločnostjo naslopile in vse storilo, da se vsakršni nadaljnji eksces prepreči. **Ako se bodo izgredu nadaljevali, se bo proglasil preki sod.** Draginja se vsled teh nečuvnih izgredu, pri katerih so se demolirale celo šole, gotovo ne bo zmanjšala. **Karteli se ekscesov ne bodo prav nič usirali, suša vsled demonstracij ne bo ponehala, ampak pomoč proti draginji se da doseči le s pametnim delom v prid kmečkega stanu in z zakonom zoper kartele.** **Vlada bo vsled teh barbarskih ekscesov le ojačena in posledice bo trpelo ljudstvo, voditelji - hujskači pa se bodo poskrili!**

ZALOŠKA GORA V PLAMENU.

Nad tri tedne je minulo, odkar je jela na Zaloški gori nad Goričami pri Kranju goreti suha gorska trava in resje, nizko pogorsko drevje. Zažgal je tedaj, nič hudega sluteč, suho travo neki ondi se nahajajoči pastir, meneč da bo drugo leto lepša trava. Toda ogenj se je, pospeševan od vetra, nagloma širil ter kmalu dospel s koroške strani gore na gorenjsko stran. Že 27. avgusta zvečer je bila videti gora kakor kak ognjenik; z vrha so švigali v zrak visoki plameni. Od tistega časa je dež parkrat nekoliko pogasil, tako da resne nevarnosti ni bilo. Ker pa je bilo dežja premalo in vsled vročine zemlja tako izsušena, se je ogenj zmeraj iznova pojavil. Ker ni bilo vetra, se je ogenj držal vrhov in tistemu dimu, ki je delal kopo vrh gore, niso domačini pripisovali nobenega pomena. Orožniki so prigovarjali ljudi, da naj gredo gasit, pa vsakdo je menil, to bo ugasnilo samo od sebe. Dne 13. in 14. septembra pa je veter razpihal ogenj, da se je razširil rapidno v velikanski gozdni požar. 13. septembra dopoldne so se jeli goreči drevesni parobki in razbeljeno kamenje valiti navzdol po hregovih, vsled česar se je hkrati na več krajih v nemala suhljata trava. Ogenj je zavzemal vsako uro večje dimenzije. Na posredovanje c. kr. okrajnega glavarstva so na lice mesta prišli orožniki iz Kranja in Tržiča, ker domači niso več zadostovali. Celo noč je pod vodstvom c. kr. okr. gozdarja g. Ferjančiča gasilo 120 Goričanov. Delo je bilo naporno in nevarno. Zjutraj se je bil ogenj znatno lokaliziral. Veliko gasilcev je šlo domov po opravkih, misleč, da je nevarnost odpravljena.

Drugo jutro, 14. t. m., je šlo v goro nekaj Trsteničanov. Odšli so gasit večinoma na rovtarsko stran. Medtem ko so delali na severu, je zopet na južni strani vzplapolalo ognjeno morje. Bilo je kar naravnost strašno gledati, kako so se skoro uro dolge sikajoče ognjene kače ovijale gorskih čeri in gozdovja, za trenutek izginjale pa se zopet na levo in desno prikazovale izza gostega dima. Ljudje so začeli s strahom gledati v goro, ker kaj takega še niso videli nikdar. Obenem so se jeli bati za svoje, ki so šli na pogorišče.

15. t. m. ob 6. zvečer je došlo na Trstenik nekaj domačih fantov s c. kr. gozdarjem in jednim orožnikom. Pripravljeno so, da so bili velikokrat na tem, da jih pobije valeče se kamenje, da jih zaduši dim ali zajame plamen. Mnogim je zgorela obleka, katero so odložili. Zemlja gori jeden črevelj na globoko. Za desetletja bo vsaka rast uničena. Poleg tega proti velika nevarnost Tržiču in spodaj ležečim vasem in gozdovom. Z gore se je pozno v noči čul krik gasilcev, ki so bili celo noč na delu. Jedno krilo ognja je prišlo že globoko v nižavo — severno pa se pomika proti Zaloški planini in Grebenču. Gašenje je bilo nemogoče. Gasilci so bili povsod v smrtni nevarnosti. trpeli

so veliko žejo in lakoto. Pri gašenju se je smrtno ponesrečil cerkovnik iz Zaloge Jožef Konc. Dobili so ga dne 16. t. m. vsega sežganega. Umrli je oče petih nedoraslih otrok.

Upanje je, da je zadnji dež minule sobote in nedelje vsaj omejil, ako ne popolno pogasil grozni požar, ki je pretil uničiti lepe gozde ob vznožju gore in mnoge vasi v nižavi.

Najboljša in najsigurnejša prilika za štedenje:

Ljudska posojilnica

Ljubljana

Miklošičeva cesta šte. 6

(tik za frančiškansko cerkvijo)

sprejema hranilne vloge in jih obrestuje po 4 1/2% brez kakega odbitka.

Uradne ure od 8. zjutraj do 1. popoldne.

Glej inserat!

g Iz Predtrga pri Radovljici. Razpis nagrade 200 kron za občinske reveže. Dne 10. septembra smo imeli v Predtrgu volitev novega občinskega odbora. Za časa te volitve so se združili domači liberalci in socialni demokratje in so nesramno hujskali in lagali proti kandidatom Slovenske Ljudske Stranke in s tem več volivcev in volivk preslepili, da so volili z njimi. Med možmi, ki sta posebno Predtržane z neresnicami begala, sta bila Tomaž Vogelcnik, po domače Oparnik, in pa Klobčar. Ta dva sta govorila, da če zmaga katoliška stranka, potem bodo morali Predtržani plačevati za novo gospodinjstvo šolo silno velike doklade in g. Oparnik je naravnost trdil, da bode prišlo na vsak goldinar 75 krajc. doklade. Zato pa sedaj v imenu svojih somišljenikov s polnim imenom pozivljvam oba imenovana posestnika, da to svojo trditev tudi javno v časopisju dokažeta. Če dokažeta to kot resnično, dobita nagrade 200 kron, da jih novo izvoljeni občinski zastop razdeli med domače občinske reveže. Denar sem položil za sedaj v roke bivšega naprednega župana g. Kristana. Če pa ne bodeta tega dokazala in se nič javno oglasila, potem pa naj Predtržani vedo, kakšna sta ta dva moža in koliko je verjeti njunim obrekljivim in hujskajočim besedam. — Sedaj pa na dan z dokazi! Reveži čakajo nagrade! — Predtrg, dne

14. septembra 1911. — Josip Tepina, novoizvoljeni občinski zastopnik S. L. S. v Predtrgu.

g Živinorejska zveza za kamniški politični okraj priredi dne 14. oktobra 1911 premovanje goveje živine v Kamniku za vse živinorejske zadruge kamniškega političnega okraja. Premovalo se bo bike, krave, telice in teleta. Premij je pripravljenih zelo veliko. Premovala pa se bo le doma vzrejena pingavška goved. Umne živinorejce se bo obdarilo z diplomami. Razun premij v denarju bodo odlični kravogoji dobili za svojo pridnost tudi darila, n. pr. napajalnike, požiralničkove cevi, robce za žene, ki pridno oskrbujejo živino itd. — Opozarjajo se tem potom vsi živinorejci kamniškega političnega okraja, da bodo gotovo prignali svojo živino k premovanju. V mnogih krajih vlada zelo veliko zanimanje za to razstavo. Upanje je, da se bo razstava lepo izvršila. — Živinorejska zveza za kamniški politični okraj je letos vzela v najem Kriško planino. Živinorejske zadruge, ki so združene v živinorejski zvezi, so pošle letos na ta planinski pašnik 99 glav živine. Letos je bilo na tej planini izredno veliko paše, tako da bi se lahko paslo še najmanj 30 glav živine. Tudi vode ni na tej planini nič primanjkovalo, dočim so iz drugih planin kmetje že pred delj časom morali vzeti svojo živino dol. Zadržniki naj delajo na to, da bodo drugo leto dali svojo živino v planinsko pašo, ker umne živinorejce si ne moremo misliti brez paše.

g Iz kamniškega okraja. Prašičereja je v kamniškem okraju zelo razvita. Toda letos je vsled suše velika nevarnost, da se prašičereja popolnoma zatre; kajti kmetovalci niso pridelali skoro nikake prašičje hrane. Mnogi kmetje imajo 15, 20 ali tudi več mladih prašičkov in so v veliki stiski, kje dobiti hrano ali kupcev. Domačih odjemalcev ni mogoče dobiti in prašičereji bodo prisiljeni prašiče poklati ali jih pa oddati za slepo ceno. Živinorejska zveza za politični kamniški okraj namerava vzpodbuditi vse svoje živinorejske zadruge k skupni akciji, da se prašičereja v kamniškem političnem okraju ohrani. V ta namen sklicuje dne 8. oktobra 1911 k posvetovanju v Kamnik vse živinorejske zadruge iz kamniškega okraja. Natančnejši spored posvetovanja se pravočasno naznani.

g Tržiške novice. Draginja se že prikazuje na našem trgu. Lansko leto so bila živila draga, a letos se je cena že sedaj znatno povzdignila. Ne vemo, kaj nam prinese šele spomlad! Na trgu nastane že sedaj pogosto kakšen ravs in kavs med občinskim stražnikom in nekaterimi prekupci, ki bi radi kupili blago, delavstvu pa pustili samo prazne posode. — Predavanja v društvu sv. Jožefa se pričnejo z oktobrom. Društvo si nabavi še to zimo skioptikon, ki bo zelo služil pri raznih predavanjih. Z ozirom na to, da društvo sv.

Jožefa nudi svojim članom mnogo izobrazbe in poštene zabave, bi bilo želeli, da se delavstvo obojega spola popri-me krepko društva in vanj pristopi.

g Blaž Potočnikova čitalnica v Šent Vidu nad Ljubljano vabi na javno telovadbo, ki jo priredi telovadni odsek Orel v nedeljo, 24. septembra 1911 na travniku g. Lorenca Škofa nasproti Cebava. — Spored: Ob 1. uri sprejem došlih društev pred dvorano pri Cebavu. Ob 2. uri služba božja. Ob 3. uri javna telovadba. Po telovadbi prosta zabava, petje, šaljiva pošta itd. Pri telovadbi in med prosto zabavo igra slavna orlovska godba iz Kamnika. Paviljoni, abstinencijska gostilna, turška kavarna itd. — Vstopnina 30 vin. za osebo. Orli v kroju so vstopnine prosti. — V služaju neugodnega vremena se telovadba preloži na 1. oktober 1911.

g Stara Loka. Ker me dopisnik »Sl. Naroda« v svojem članku nazivlje »podkupljenega zastavonoša«, ga imenujem nesramnega lažnika, dokler mi ne navede svote, za katero mi je č. g. Baloh kupil krščanska načela. Naj pride k meni in izročil mu jo bom z obrestimi vred, da si kupi nekaj pameti, na kateri trpi veliko pomanjkanje. — Rihtarjev France, zastavonoša Orlov.

g Iz Preske. Suša tare tudi nas. Zares žalosten pogled na sicer tako rodovitno polje, ki je pa sedaj kar sežgano. Imeli smo več procesij za dež. Obilna udeležba je vedno pričala, kako potrebni smo dežja. Ko smo šli nedavno s procesijo v Pirniče, skozi Medvode, smo z žalostjo opazili več »izobražen-cev«, ki so se norčevali iz procesij, ki so se nam posmehovali in namesto, da bi se odkrili, so potisnili klobuke na oči in šli posmehovaje se mimo. Dobro, da saj vemo, s kom bomo imeli pri prihodnjih občinskih volitvah opraviti. Pošteni občani, Vi pa pokažite tem »gospodom« vrata, ko Vas bodo prišli nadlegovat z liberalno glasovnico. — 8. septembra se je tudi pri nas ustanovila živinorejska in strojna zadruga. Spoznali smo, kako pomembno je za kmeta, da se organizira, da izboljša živinorejo in da si pomaga pri delu s stroji. Kmetovalci, kar Vas še ni vpisanih, se nemudoma vpišite. Novoizvoljeni odbor nam že priča, da hoče zveza resnega dela in ne, kakor se večkrat zgodi, — zaspanosti. — 10. septembra je priredilo delavsko društvo izlet k Sv. Joštu, katerega se je udeležilo precejšnje število delavcev.

g V Kamniku se bližajo občinske volitve; določeno še ni, na kateri dan se vrši, a kamniški liberalci so se že z vso silo vrgli na agitacijo in na pooblastila po okolici. Kakor čujemo, so že nekaj naših preslepili za pooblastila, zato pozor volivci in tisti, ki dajete pooblastila; nobenemu liberalcu ne pooblastila in ne glasovnice v roke, ker se jim gre za njih obstanek in zato lažejo na vse mogoče načine posebno čez g. dekana, da hoče nove šole zidati itd., kar je pa vse navadna laž in zato jim ne verjemite nič ter jih kratkoma od-slovite. V Šmarci se bodo vršile občin-

ske volitve dne 26. t. m. Možje, na krov in volite moče odločno našega mišljenja, s kimavci pa proč!

g Iz kamniške okolice. Suša je tudi pri nas napravila precej škode na polju in po travnikih; vse je rumeno in zveneno, otave skoro nič in še to, kar je ostalo, je slabo, jesenskih pridelkov tudi nič ne za ljudi, ne za živino. Ko ljudje pospravijo krompir z njive, bo pa skoraj ves pridelek pod streho za letos, kajti ajde, pese, zelja, repe in korenja ne bo skoraj nič, ki je glavna krma za prašiče. Ljudje z obupom gledajo v prihodnjost, s čim bodo krmili živino. Gotovo je, da bo število živine zelo padlo, ker bo vsak živinorejec le toliko živine obdržal, kolikor je bo neobhodno potreboval, posebno prašiče, drugo bo pa dal za slepo ceno od hiše, samo da se je bo iznebil. Dobiček bodo pa imeli razni prekupci in mesarji. Kakšna podpora bi bila tukaj nujno potreba in zato se obračamo do naših gospodov poslancev, če bi mogli izposlovati kako podporo in odpis nekaj davkov.

g Ribno pri Bledu. Dne 8. t. m., na Mali Šmarci, ob 3. uri popoldne je v prostorih kmetijske podružnice v Ribnem predaval deželni sadjarski inštruktor g. M. Humek o napravi sadnega vina. Predavanje je trajalo nad dve uri ter je bilo velezanimivo in za naše kmetovalce krvavo potrebno. Zeleni je še več takih predavanj pa tudi več zanimanja zanje. Gospodu predavatelju tem potom srčna hvala! — Tudi letovičarji, nastanjeni v Ribnem, so se v tej sezoni dobro gibal. Prirejali so igre, ki so za ljudstvo zelo podučne.

g Šenčur pri Kranju. Naši liberalci, ki so bili pri zadnjih občinskih volitvah slavno poraženi, so dolgo stikali glave, da bi kako modro uganili. Pa ni šlo. V strahu, da ne izgube v občinskem odboru svojega zadnjega zastopnika, nekega neznatnega podžupana, ki je z enim samim glasom večine sijajno zmagal, so se udali svoji usodi. Padlim mir! — Vodovod Kokra—Kranj—Šenčur malo nagaja. Pretekli teden dva dni ni bilo vode. Mlekarne ne morejo hladiti mleka in drugim je nerodno, če ni vode. Zakaj ne naznanite, kdaj bode popravljali ali mazali cevi, da se ljudje preskrbe z vodo? In kaj, ko bi se primeril kak požar, ko ni nikjer nič vode! Čudno, da iz kranjskega rezervarja voda vedno odteka, drugod je pa primankuje. Ali bi ne bilo umestno, da se vodovodni paznik preseli iz Kranja v Tupaliče k glavnemu rezervarju? In Nemeč je ta paznik. Ali ni noben Slovenec sposoben za paznika slovenskega vodovoda, da bi se mogli z njim vsaj sporazumeti? Upamo, da bo to pomagalo.

g Iz okolice Kranja. Kdo dela draginjo? Vsi tisti, ki vedno vpijejo, da jo dela kmet, naj bi prišli te dni v Kranj na prostor od železnega mostu pa do gimnazije v mestu, pa bi videli prizore, ki so se morali gnusiti vsakemu pametnemu človeku. Surovi hlapci tvrd-

ke J. & A. so lovili kmete, ki so vozili pridelke v mesto, in se trgali za vrečo fižola. »Pri nas plačamo eno kromo več!« so vpili. Tako je rastla cena fižola od 37 K na 39 K, potem na 41 do 42 K. Najbolj umazano in naravnost škandal je pa, da gleda mestna uprava vse to početje in ne brani koristi tudi drugih trgovcev, ki niso slučajno v občinskem odboru. Pri vsem tem se pa ti prekupci in mešetarji še norčujejo iz kmeta, češ: »oče, vam se dobro godi, prodaste kakor hočete, mi pa plačamo«. Ali mislite, da je kmet res tako neumen, da bi ceno prodajal, ako mu vi kronice po cesti mečete. Radovedni smo samo, kaj bodo rekli razni uradniki, katerim ti možje tako draže živila. Bo pa zopet kmet vsega kriv.

Dolenjske novice

d Drobtinice iz Cerkelj na Dolenjskem. G. Vahčič so dober strelec; kamor oni pomerijo, gotovo zadenejo. Sedaj so vzeli na tarčo naše izobraževalno društvo. 6. avgusta je bilo na društvenem sestanku predavanje o »Slovenski Straži«; priporočale so se tudi stvari, ki so v korist »obmejninih Slovincem« ter je mimogrede omenil predavatelj, naj ljudje zahtevajo, da jih bo naročil tudi Vahčič. Gospod Vahčič, ki pravijo, da jim je vseeno, če kdo pride v prodajalno, ali ne, so tukaj vzrojili in naznanili, češ, uničiti me hočejo, poleg tega je bil javen političen shod sklican nepostavnim potom. Teh misli je bila tudi naša slavna žandarmerija in je prav točno izvrševala svojo nalogo, češ, tu se gre za javni mir, za brambo posameznih oseb itd. Gerlovičeva mama so bili tudi tako prepričani in so rekli: »Jest jim bom že stopila na prste.« Pride dan obravnave. Gospod Hanži vprežejo »landavera«, v njega posadijo svojo debelo osebo, na svojo desno pa Gerlovičevo mamo. — »Šest mesecev bo zaprt, ali pa vsaj 200 kron kazni bo dobil predavatelj,« so govorili g. Vahčič in pa ljudje gotove vrste. O jej, kakšno razočaranje! Predavatelj je bil popolnoma oproščen, društvo pa istotako. O ti presneta sodnija! Vam, g. Vahčič, pa dober svet. Da Vas ljudstvo ne ljubi, to veste. Zakaj? Ker se norčujejo iz vsega, kar je našim ljudem svetega in iz ljudi. Spametujte se in pustite ljudstvo v miru. Vi sedaj že vdrugič napadate naše društvo. Dobro veste, da niste domačin in sreča je opoteča. Torej pamet! — Vraga bo videl predavatelj o »Slovenski Straži«, je rekel gospod gotove vrste. Pa ga ni videl prav nobenega. Kajne, gospod, vi ste pa sedaj že videli vražička, vraga bode te pa pozneje. Mi vidimo in slišimo vse, sedaj zbiramo, kadar pa bomo nastopili, gorje vam in še drugim! — Gospod ata župan in pa načelnik naše požarne brambe dajo na znanje vsem požarom, ki bi hoteli na-

stati v naši občini ali pa v naši okolici, da je zasedaj prepovedano tako rogovilenje. Oni, ata načelnik so bolni, brizgalnica je potrta, načelnik je šel na božjo pot, mlado kobilo ne morejo vpreči, ker je je preveč škoda; kar je pa samoosebni umevno, članov samih ne pustijo nikamor brez vodstva. Baje bodo ata poslali ta razglas tudi v Slovenski Narod.

d Iz Žužemberka. Zadnjič smo poročali o naši vojski brez vojakov, sedaj pa nekaj o vojakih brez vojske. Prav prave vojake smo imeli skozi dva dni začetkom tega meseca v trgu in vseh okoliških vaseh. Pa koliko jih je bilo! Nenadoma, brez kake prejšnje napovedi se jih je iz sosednjega Dobrničja vsulo k nam kot listja in trave. Dva polka sta se nastanila v trgu, eden na Dvoru. Med njimi je bil tudi bosanski polk s turškimi kapami. Pa mislite da smo se jih kaj bali? Prav nič, samo skrbelo nas je, kaj jim bomo dali jesti in piti, ko so tako nenadoma prišli. Bali smo se za sadje in poljske pridelke, pa ni bilo nič hudega. So bili vsi prav pošteni fantje. Zato so jim pa tudi ljudje prav radi postregli, kolikor so mogli. Nek gospodar jim je že vnaprej kar cel mernik češpelj natresel češ, če pridejo, bodo vsaj druge na miru pustili. Z vodo jim seveda nismo mogli veliko pomagati, ker je sami nimamo, a z veseljem so jo še tisto malo popili, kar jo je po kapnicah ostalo. V zahvalo za prijazen sprejem so povsod igrale polkovne godbe. V Žužemberku kar dve, ena na trgu, druga pri mostu in to same slovenske in druge slovanske skladbe. Take parade najstarejši tržani ne pomnijo. Vojaki bi bili radi še tretji dan pri nas ostali, pa je ob 4. uri popoldne naenkrat zatrobil alarm, in morali so jo v najhujši vročini odkuriti in jo po skoraj pečenju debelem prahu klepati po cesti proti Krki. Tam so se pa z nasprotno četo udarili za most. Pokalo je, da se ni nič videlo iz dima, zlasti so strojne puške regljale, kot bi orehe stresal.

Pa še eno vojsko smo imeli pred kratkim. Ta je bila pa najbolj pohlevna: Na Male maše dan popoldne se je namreč pomikala velikanska vrsta deklet z osmimi zastavami moleč in pojoč po vijugasti novi cesti proti Šmihelu; kjer so imele v ondotni krasni novi cerkvi skupen shod vse dekliške Marijine družbe žužemberške dekanije. Bila je krasna slovesnost. Okolu 800 deklet iz vseh župnij dekanije se je zbralo, da počasti domačo, šmihelsko družbo, kateri se je ob tej priliki blagoslovila lepa nova zastava ter da se z nova poživiti v svetih sklepih in izvšnih ciljih ob navdušenih in prisrčnih besedah škof. vodnika Marijinih družb, g. župnika Kalana, kateri zna ob takih prilikah pač govoriti kakor nihče drugi. Gotovo bodo njegove ognjevite besede rodile obilo dobrega sadu v srcih deklet kakor tudi vseh šmihelskih faranov, katerim je že pri jutranjem opravilu prav pretresljivo in v srce segajoče

govoril. Lepa mu hvala! Čast tudi žužemberškemu pevskeemu zboru, kateri je pod izvrstnim vodstvom g. Simčiča zelo povzdignil slovesnost s krasnim in neumornim petjem, ki smo ga splošno občudovali. Postavila se je tudi dobrniška družba, ki je bila primeroma najbolje zastopana, če tudi so dekleta deloma najbolj oddaljena. Na sedmih velikih okrašenih vozeh so se pripeljale in celo pot veselo in ubrano prepevale. Sicer pa je bilo veselje splošno in le eno vprašanje se je slišalo po slovesnosti: Kedar zopet kaj tacega? — Odšel je iz Žužemberka dolgoletni tukajšnji učitelj g. Koželj, ki je nastavljen za nadučitelja v Št. Petru pri Novem mestu. Srečno pot! Še gospodično Mikec bi bili seboj vzeli!

d Turjak. Poročil se je posestnik Ivan Prusnik z Jerico Jelenec. Bilo srečno!

d Popotnik iz Mirne doline. Kakor sem zadnjič obljubil, sem jo mahnil v Malkovec. Grozdje je nad vse sladko. Kupci pa že hodijo in ponujajo kar po 24 kron za estrajh. Nekaterim se to že veliko zdi, pa kar dajo; seveda predlanskim so bili veseli, če so ga prodali po 12 kron. Ali je pa 24 kron res veliko? Nekdo, ki se na cene dobro razume in v Malkovcu nima najmanjših vinogradov, ga je prodal po 33 kron. Torej, vinogradniki, pozor! Stare zaloge vina so vse pošle, novega je pa velika suša vzela. — Če bo vino drago, bodo pa prašiči poceni in živina tudi. Ljudje nimajo s čim prašičev rediti in jih prodajajo malo poglajene napol za denar, napol zastonj. Prašičjega mesa se pa ne nosi zastonj iz mesnic. Nič niso mesarji znižali cene, ali pa le prav malo. Ali zopet kmetje delajo draginjo? Ampak to-le bi bilo nekaj: Če ti Dunajčanu prodaj prašiča po 60 kr. kilo, je to za Dunajčana poceni, zate pa še zmiraj drago. Stopili bi ljudje skupaj in skupno prodali prašiče na Dunaj, da ne bi imeli vmes prstov prekupci. To niso same besede; to se da narediti. Nikar pa ne prodajati plemenskih svinj, drugače bo spomladi neznosna draginja. Vzdržite jih, kolikor morete. Jaz sem nekje slišal, pa ne od navadnega berača, da se bo preskrbela državna podpora za ohranitev plemenskih svinj. — V Mokronogu prav pridno stavijo hiše. Ni pa lepo, da iz neke gostilne, ki je bila že tudi blizu ognja, žalostnim pogorelcem hrešči harmonika na ušesa. Sam sem jo slišal ob 10. uri ponoči.

d Krško. Liberalni purgarji so zvalili v nedeljo na zaupen shod nekaj ljudi, predvsem take, katere so vjeli in zadržnili v svoje sokolorejske zanjke. In kaj so sklenili? Purgarji si hočejo tudi za naprej pridržati prvi zvonec. Pa ne bo šlo: na dan občinskih volitev jim bo ta zvonec pel — m r t v a š k o p e s e m!

d Krški liberalci bi še radi komandirali kmetel! Pravijo, da jim gre prvi zvonec zato, ker so bolj 'kunštni'. Svojo 'kunšt' so purgarji že dostikrat pokazali, posebno pri sokoloreji, pa tudi pri

občinskem gospodarstvu. Ko jim je nekdo iz Ljubljane pogledal na prsje je našel tako velike nerednosti, da je »kunštnim« liberalcem kar »sop zaprlo. Še danes ne črhnejo o tem niti besedice, ker vedo, da bi jim potem »zvonec« splaval po — Savi!

d Kmečka zveza za novomeški okraj v zadnjem času pridno deluje. Priredila je meseca avgusta shode v Mirni peči, Podgradom, Št. Petru in Brusnicah. V kratkem bodo sledili še shodi v Prečni, Toplicah, Stopičah in drugod. Zveza ima vsak prvi pondeljek v mesecu pri Štemburju v Kandiji redne seje, pri katerih so skoraj vselej vsi odborniki navzoči poleg drž. posl. Jarca. Pri sejah se prerašatavajo važna gospodarska vprašanja. Kmečka zveza je posredovala pri deželni vladi, ker glavarstvo posameznim posestnikom ni hotelo dati orožnega lista, da bi streljali vrane, četudi jih je županstvo priporočalo. Vzrok je bil, ker se je protivil najemnik lova, ki ga je glavarstvo vprašalo. Dež. vlada pa se je izrekla, da ni treba vprašati najemnika lova. Gospodarji se opozarjajo na to in če bi še ne dobili orožnega lista, se pa naj vsak pritoži na deželno vlado. Dalje se je obrnila zveza na deželni odbor, naj čimprej priredi tečaje za živinozdravniške pomočnike, v katerih bi se izvežbali mladi gospodarji za pomoč pri živinskih porodih, da ne bi bilo treba tolikrat klicati živinozdravnika, ki pogosto noče ali ne more priti in je predrag. Govorilo se je dalje o pašniku na Goricah za mlado živino. Gosp. graščak Goriany je pripravljen dati ga v najem. Tudi to bo važno, ker se bo lahko plemen živina redila doma in ne bo treba kupovati drugod dragih bikov in krav. Dalje se je dogovorila zveza z državnim poslancem Jarcem, da stavi v državnem zboru predlog glede cepljenja prašičev. To je sedaj tako drago, da pride včasih na prašiča 4—6 kron. Ravno najbolj oddaljeni kmetje so najbolj prizadeti. Posamezni kmet bi rad plačal par desetec, a tolike vsote ne zmore. Vršil se je tudi razgovor o cestah, vodovodih in kapnicah. Kmetje! Zanimajte se za delo kmečke zveze! Pristopite vsi, čim več nas bo, več bo zalegel naš glas!

d V Št. Petru pri Novem mestu je S. L. S. sijajno zmagala pri občinskih volitvah, znani Florjančič je pa s svojimi pičlimi pristaši — in še ti so samo zapeljani — sijajno pogorel. Na shodu v Št. Petru se je še bahal s tisočakom, izposojenim od Kiščka, da ga stavi na zmago. Sedaj pa tak sramoten poraz, da je on sam dobil najmanj glasov. Šentpeterčani nočejo imeti ničesar opraviti s človekom, ki se da voditi mestnim liberalcem. Pomagala ni vsa agitacija ne nesramni napad v zloglasnem »Jutro« na g. Bojanca. Naj daruje sedaj g. Florjančič tistih 1000 kron, da bo »Jutro« plačalo nekaj svojega dolga, ki ga ima menda 25.000 kron.

d Kmečka zveza za Belo krajino priredi v nedeljo dne 24. t. m. ob 8. uri

zjutraj v dvorani kmetijskega društva političen shod, na katerem bo poročal drž. poslanec Jarc.

d Na Lokvici bo v nedeljo 24. t. m. predaval v izobraževalnem društvu državni poslanec Jarc. Predmet: Ohranimo značaj svojega naroda in svoje zemlje!

d Seja Kmečke zveze za Belo krajino bo v ponedeljek 25. t. m. v Metliki ob treh popoldne. Vabljeni so tudi glavni zaupniki.

d Začetek gradnje belokranjske železnice je tu. Železniško ministrstvo je poverilo g. Lončariču kot najcenejšemu ponudniku zgradbo naprave, da se preskrbe z vodo delavci pri tunelu in postaja Rožni dol. Delo mora biti gotovo do konca novembra. Splošen razpis pa je določen za sredo oktobra. Po zimi — kakor je določeno — se že začne z delom v tunelu, spomladi pa na vsej progi.

d Šmarino pri Litiji. Dne 3. t. m. je priredila tukajšna Kmetička zveza političen shod, na katerem sta poročala deželna odbornika gg. dr. Lampe in dr. Pegan. Prvi je poročal o deželnem gospodarstvu ter o načelih, po katerih hoče deželni odbor pospeševati kmetijstvo. Posebno nam je dopadlo poročilo, da namerja deželni odbor posestnikom, ki bodo čez zimo prehranili lepša teleta, katera bi bila sicer namenjena mesarjem, dati precejšno nagrado. Iz vsega njegovega poročila pa smo tudi sprevidelji, da imamo kmetje v sedanjih poslancih v resnici prave zastopnike. G. dr. Pegan pa je govoril o važnosti delokroga občinskega odbora. Poudarjal je zlasti potrebo mirovnih občinskih razsodišč, katera bodo, kakor upamo, v kratkem stopila v veljavo; nadalje o potrebi davka na žganje, o veliki škodljivosti plesov in dolžnosti občine plesje omejevati. Poudarjal je tudi važnost občinskih volitev, katerih se liberalci nečejo kot taki udeležiti, pač pa pod imenom »neodvisni kmetje« ter pozval volilce, da pri bližajoči se občinski volitvi volijo izključno moške krščanskega mišljenja, kajti liberalci so pač vsaj časih pridni, kadar delajo zase, za javen blagor pa nimajo niti sniela, še manj srca. Shod, ki je bil dobro obiskan od domačinov in tudi od mož iz sosednjih župnij, je ob koncu izrazil zaupanje obema poslancema in vodstvu S. L. S. Po shodu so se razpravljale še nekatere krajevne zadeve, kakor n. pr. razne podpore za napravo vzornih hlevov in gnojšč, nastop proti lopilnici itd. Na poziv obeh gospodov poslancev se je sklenilo, da se vložijo hitro pravila za živinorejsko zadrugo, ki bo imela nalogo s pomočjo državne in deželne podpore povzdigniti živinorejo v našem v tem oziru precej zanemarjenem kraju.

d Litija. Dne 9. septembra vršil se je pri topilnici komisijski ogled glede potrditve v zadnjih petih letih brez dovoljenja postavljenih peči. Ob enem se

je po veččakih določilo, kaj naj se stori proti škodi, katero napravlja topilniški dim gospodarjem v okolici. Ze več let se čuti ta škoda, ki pa postaja od dneva do dneva občutnejša. Žalibog, da dosedaj ni noben v to poklicanih storil nikakega koraka za zboljšanje teh razmer. Šele Kmečka zveza je vzela zadevo v roko ter povzročila omenjeni komisijski ogled, katerega so se udeležili zastopniki topilnice, c. kr. okr. komisar Svetec P., dva inženirja deželne vlade, inženir južne železnice ter veliko prizadetih posestnikov, zastopnik Kmečke zveze ter za kmečke koristi vneti litijski župan Oroslav Bric. Sklep pri tem ogledu je bil sledeč: topilnica mora tekom treh mesecev na lastne stroške dati preiskati, koliko škodljivih snovi ima iz peči prihajajoči dim ter predložiti načrte za napravo, ki bi uničevala škodljivost dima. Zastopnik Kmečke zveze g. dekan M. Rihar, si je pridržal pravico v imenu prizadetih posestnikov za preteklo oziroma prihodnjo škodo zahtevati odškodnino. Ta uspeh Kmečke zveze pač kliče glasno našim kmetom, da se vsi do zadnjega zbero okrog nje. V edinosti in združitvi je moč in uspeh zagotovljen. Kajti to, kar so liberalci v svoji nemarnosti zamudili, to moramo s pridnostjo in marljivostjo popravljati.

d Semič. Dne 9. t. m. je v Potokih strela ubila Marijo Mavsar, sestro tamošnjega posestnika Jakoba Mavsarja. Strela je udarila letos v Semiču že v tri poslopja; dvoje ponoči je pogorelo, eno po dnevu se je rešilo. Vkljub veliki suši je pri nas dobra letina, zlasti trgateg obeta biti izborna. Dne 10. t. m. je imel g. Skaličky predavanje v semiški šoli o umnem kletarstvu. Hvala mu!

d Iz Št. Jerneja. Čujemo, da je nekdo »Slov. Narodu« poročal, da so v orehoviški občini — liberalci zmagali. Čista laž! Tu sploh ni bilo nikake liberalne ali klerikalne stranke, marveč bilo je kar pet ali sedem strank, skoro toliko kakor je vasi v občini, ker se preje niso nič na to pripravili, marveč šele zadnji dan. Če bi bili »liberalci« zmagali, tedaj bi bil moral priti v odbor tudi učitelj Nagu, ki pa ni prišel. Da je g. J. Rudež prišel v odbor, je čisto prav, a zaradi tega vendar ne morete poročati, da so liberalci zmagali! Ali je število 1—3 več nego 26? Torej ne bodite smešni!

d Iz Dobropolj. »Jutrovska« cunja že dlje časa prinaša iz naše doline nesramne dopise. Na dopise prav nič ne odgovarjamo, ker so preneumni, ampak poštene ljudi opozarjamo, da naj pred tistim ciganom, ki »Jutro« okolo raznaša, dobro zapirajo vrata in pazijo naj na razne predale, pa tudi na žep! Da ga bodo pa ljudje še drugje poznali, zato ga opišemo. Postave je preklaste, glave dolge in votle, jezika pa umazanega. Ako pa hoče kdo še kaj več izvedeti o tem Rajtuznu in Krjavlju, blagovoli naj se obrniti na dobropoljsko

orožniško postajo, kjer pišejo o takih ptičih protokole.

d V novomeškem samostanu bodo 24. septembra Prezvizišeni blagoslovili novo lurško kapelo. Ob 10. uri blagoslovljenje kapele in posvečenje oltarja. Ob 11. uri govor Prezvizišenega. Ob pol 12. uri orgljana sveta maša. Popoldne ob 4. uri pridiga s slovesnimi petimi litanijami. Ob 7. uri zvečer predstava v Rokodelskem domu za povabljenih goste. Vabljeni so vsi od blizu in daleč. Za spovednike bo tudi preskrbljeno, da bo lahko vsak svojo pobožnost opravil.

d Iz Črnomlja. Naši liberalci so imeli za mestnim ozidjem, po domače »pri Andri«, svoj zaupni shod za nove občinske volitve. Ker hočejo pri njih vsi komandirati, je umevno, da so si bili kmalu v laseh. Glede kandidatov se torej še niso mogli zediniti. Za enkrat so samo skovali dolgovezen članek za »Slovenski Dom«, kjer se zlasti zaletujejo v našo posojilnico in naše bodoče odbornike. Le ne prenašlo, gospodje! Ako ste odkritosrčni, boste priznali, da se je ravno vaša posojilnica na račun mestne najbolj pomogla in se še vedno pomaga. Seveda vas malo brigajo mestne potrebe, da se le vaši žepi polnijo. Kar modrujete v »Slovenskem Domu«, je torej gola hinavščina. Vam so potrebe mesta deveta briga, to ve ves Črnomelj. Mislili ste mestni hranilnici lepo na tihem vrat zaviti, zdaj pa kričite, ker smo vam mi račune prekržali. No, od mestne hranilnice naše mesto res ne more veliko pričakovati. Zlobnost je pa to, da iščete krivdo pri nas. Kaj pa, ko bi kje drugje potrkali? Kolikor nam je znano, se njenim upraviteljem ne godi slaba. Zato se pa ti odborniki-naprednjaki boje, da bi se utegnla tukaj sčasom kaka reč v prid našemu mestu preobrniti. Kaj ne, da se poznamo? Dalje napadate naše bodoče odbornike. Pa vas je nekdo jako slabo informiral! No, to zabavljanje je kaj lahko delo, zlasti ker so mu predali »Slov. Doma« vedno na razpolago. — To ste pa dobro pogruntali, da ste razposlali ta umazani listič po mestu. Seveda je romalo to »napredno« glasilo na zasluženo mesto, stvar pa ne ostane brez posledic. — Črnomaljski možje, obračunajte na dan volitve s tem ljudstvom, ki je od danes do jutri v Črnomlju, pa hoče strahovati celo mesto ter se celo drzne blati rodne občane v umazanem liberalnem lističu. Zavedajte se, da je po novem volilnem redu vsa moč v vaših rokah. Bodite složni in pometite v kot to liberalno kliko, ki bi prišla rada na krmilo, da bi uganjala z mestno upravo svoje burke. Ne pustite, da bi se gospodarilo našemu mestu v liberalni kavarni pri polnih kozarcih — šnopsa. V vaših rokah leži, ali bodo sedeli v novem občinskem odboru rodni črnomaljski možje ali pa priseljeni liberalni kričači in njih sluga.

Notranjske novice

n **Z Ustja na Vipavskem.** Takega imenika za volitve pa ni izlepa kje na svetu, kakor je na Ustji! Vse mrgoli napak, mnogo nad sto jih je, več kakor eno tretjino vseh imen. Potrebni so je nad 70 reklamacij, cela vrsta je izpuščenih in kar je še najlepše: v imeniku je tudi 21 mrličev! — Hvala Bogu, nekaj dežja smo že dobili in še kaže. — Grozdja bo pod polovico normalne letine. — Liberalni botri ne sprejemajo več darov od »klerikalcev«; tudi prav.

n **Delo Slovenske Ljudske Stranke v vipavski dolini.** Sedaj ob občinskih volitvah po posameznih krajih hočejo liberalci očrniti S. L. S. pri ljudstvu, češ, da ni nič storila za povzdigo doline. Toda poglejte samo nekaj glavnih dokazov ogromnega dela v zadnjem desetletju. Umna vinoreja stoji sedaj pri nas na višku. Izbiranje trt, ravnanje z njimi, obdelovanje vinogradov, skrbno gnojenje, škropljenje, žvepljanje itd. je šele novejši čas postalo tako splošno in vzorno. Ali ni bilo tu največjega pomena Kmetijsko društvo v Vipavi, ki je s svojim velikim, vzornim vinogradom stalo na čelu tega napredka! In kakšno je bilo spravljanje in ravnanje z vinom prejšnje čase? Društvo pa je nekako vsililo ljudem moderni način kletarstva, ker je kupovalo samo vino, s katerim se je prav ravnilo. Ker so ljudje videli, da društvo svoje vino lažje in dražje v denar spravi, so se vedno bolj oprijeli umnega kletarstva. Društvena vinarska klet v Vipavi je večjega praktičnega pomena za našo vinorejo, kot vse vinarske šole in tečaji. Tu se je vsak kmet na lastne oči brezplačno in takorekoč mimogrede učil, kako se doseže fino vino. Leto za letom napravi zadruga kaj novega. Vse najnovejše in preskušane pridobitve na polju vinoreje in kletarstva uporabi, tako da lahko brez pretiravanja rečemo: V naši zadrugi imajo naši vinogradniki svojo visoko šolo! Veljavo vipavskemu vinu je dvignilo društvo s svojim izvozom v tuje dežele: Štajersko, Koroško, Češko, Moravsko, Galicijo, Bukovino. — To je ogromno delo, ki ga je izvršila samo ta zadruga pod vodstvom mož S. L. S. — In živinoreja! Do zadnjega časa je živela življenje pastorka. Prostrani travniki so hirali pod mahom in kisljo travo, na Nanosu so se pasle brkinske istrske ovce, za bleve se nihče ni brigal. In sedaj? S čudovito razumnostjo se je vipavski kmet vrgel na živinorejo. Spoznal je: tu je nov in močan vir novih dohodkov. Cele vagone umetnih gnojil se porablja, hlevi se snažijo, novi zidajo, vedno več živine je po hlevih, v velikih množinah se rabijo močna krmila. Odkod je izšel ta mogočen klic: »Vipavski kmetje, v živinoreji je naša zlata rudina!« Iz ustanovitve št. viške mlekarne. Zopet iz okrilja S. L. S. Vzbudila je za-

nimanje cele doline. Celo s Cola in visokega Kovka se obračajo oči tja v šentvidski kot. Z novo silo se zahteva regulacija Vipave, da ne bo preplavljala travnikov (ravnokar je glavarstvo dovolilo regulacijo). Sčistile so se planine na Nanosu, naredili veliki vodni nabiralniki in pripravili krasni hlevi. In dasi so liberalci natihoma in javno ruvali proti mlekarni in planinam ter sejali nezaupnost med ljudi, so se vsi naklepi ljudskih sovražnikov razbili ob očitnih dejanjih. S. L. S. ni treba govoriti, s ponosom in molče lahko kaže na svoja dela, ki glasno govore o skrbi za ljudski blagor. Seveda izrabljajo liberalci vsako malo napako, pa to se prime samo nekaj nerazsodnejšev, ki imajo premehke možgane in premotne oči. Pameten kmet tudi graja, kar je graje vredno, ampak vendar ni tako neumen, da bi na primer že zato celo kravo zavrgel, ker ima slučajno en rog nekoliko pokažen. Glavno je, da ima le mnogo dobrega mleka. — Da dvigne vrednost gozda in planin, je S. L. S. z denarjem, ki ga je izposlovala od dežele in države, zgradila gozdna pota po Nanosu. Ker tudi te izpodkopljujejo nesrečni jeziki, bomo že še o njih izpregovorili. V načrtu so tudi ceste po dolini, ki se gotovo izvedejo. Cesar se S. L. S. oprime, tudi izvede. Za denar — življenjska potreba za kmeta in trgovca — skrbe naše posojilnice: Vipava, Šturje, Col, Št. Vid. Menda je malo posojilnic, ki bi tako mirno in hladno vzdržale sedanjo denarno krizo, kakor naše posojilnice. Nekdanji oderuhi pa sedaj tišče pene kot jesenski polži. — Izobraževalno delo je jako živahno. Ni je župnije brez društva. Naša mladina je idealna in delavna. Surovost izginja. Narod vstaja, vreden svojih očetov-prvoboriteljev. — To je, ljubi mračnjaški liberalci, delo idej, ki se bleste na zastavi Slovenske Ljudske Stranke. Kje ste zastali vi! Še vedno ginjeno strmite v perje in jajčje lupine ob gnezdu starodavnih Sokolov in nemo gledate izprane napise prejšnjestoletnih čitalnic. Pol stoletja se je obrnilo in vi se niste zganili. Edini monument vaše slave je trški špital, ki umira pa umreti ne more. Mrtvi ste in mrtveci ljudstvu mrzijo. Ali naj vam zaupa ljudstvo svoje gospodarstvo? Tiumno vipavsko ljudstvo, ki ljubiš življenje in napredek, čvrsto za zastavo S. L. S.! Za njo stoje tvoji poslanci, za njo vsi pametni kmetje, za njo tvoji duhovniki, za njo gre vsa slovenska zemlja!

n **Iz Podrage.** S pokojnim Francetom Kopačin, ki se je pri vožnji v »Globočinci« ponesrečil, je izgubila naša župnija organista in izobraževalno društvo vrlega odbornika, ki je k lepemu razvoju društva mnogo pripomogel. Društveniki in društvenice so mu priredili lep pogreb. Društveni predsednik je govoril ob grobu, šentvidski in podraški pevci pa so mu pod vodstvom g. organista A. Bratož zapeli v slovo. Vse to je bilo pokojnikovim zaostalim v veliko tolažbo in izrekajo

vsem skupaj za vse pristrčno zahvalo. Nepozabni France pa naj v miru počiva!

n **Z Gore nad Idrijo.** Odbor hranilnice in posojilnice izreka č. g. Janezu Hrovatu ob njegovem odhodu na novo službeno mesto v Cerklje iskreno zahvalo za ves trud in požrtvovalnost, ki jo je ves čas bivanja med nami posvečeval temu zavodu. Sploh smo z njim izgubili vrlega delavca na vseh poljih.

n **Iz Idrije.** Pretečeno nedeljo je bil v našem mestu shod deklških Marijinih družb idrijske dekanije. Ob 10. so imele slovesno sv. mašo, pred katero je v kratkem nagovoru razložil g. voditelj Verhovec, kaka naj bo Marijina hči pred Bogom in ljudmi. Po maši so imele skupen obed v Didičevem hotelu, ob ¾1. že shod voditeljstva in ob ½2. v župni cerkvi skupen shod, na katerem je govoril voditelj Kalan. Idrijska Marijina družba je na koru prepevala četvero- ali troglasno Marijine pesmi, da so se ob ½3. vršile pete litanije ob obilni asistenci. Po litanijah bila je igra na novem odru Didičeve dvorane, deklamacije in petje, da so lahko še podnevi odšle članice na svoje domove. Udeležba je bila prav povoljna, vseh skupaj nad 300. Deževalo je prejšnji dan, vso noč in v nedeljo, zato je marsikatero družabnico oplašila daljna in hribovita pot, a te, ki so došle, so se veselega srca vračale domov in bodo pravile, kako ljubeznivo so bile od njih sester v Idriji sprejete, kako lepo in vzpodbudljivo se je vršil ves vsopred, kaj so vse novega vidile, slišale, kako vzvišena je slovesna služba božja pri toliki udeležbi vernikov in duhovnikov. Naj je tudi pot radi deževja in blata bila neprijetna, nič ne dé, bode pa dež tolikanj več dobrote napravil, saj so nekatere morale ob dolgi suši nositi od daleč vodo za družino in živino. — Isti dan so pri nas tudi socialni demokrati imeli svoj shod in procesijo po mestu. Ali bode zato draginja kaj manjša, dvomimo. Sicer pa draginje ne občuti samo rudar-delavec, temveč tudi kmet, ki mora drago plačevati najemnike na polju in ko meni, da bo na jesen kaj poplačan za svoj trud, mu pa toča pobije. Tu ne pomaga nobeno protestiranje, on še veliko bolj občuti pomanjkanje, kakor navaden delavec, kateremu ne nevihta, ne toča ne odzame zaslužka na plačilni dan.

Društveni vestnik

Postojna. Dekan. odbor izobraževalnih društev je sklenil prirediti shod za može in mladeniče postojnske dekanije v sredo, dne 27. septembra, na Planinski gori. Vsi člani in prijatelji izobraževalnih društev, žrtvujmo en dan v letu in pohitimo prihodnjo sredo na Planinsko goro, da se natančneje spoznamo, tesneje organiziramo, pregledamo delo svoje in nasprotnikov in se pri-

pravimo za zimsko sezono po društvih. Za postrežbo na gori je poskrbljeno. Kdor želi opraviti spoved, to lahko stori že predvečer ali pa zjutraj. Sv. maša bo več in ob 9. uri slovesna sveta maša z govorom; nato pa se vrši zborovanje na prostem. Skupen obed bo v Planini; kdor se hoče udeležiti obeda, naj se hitro prijavi pri svojem društvenem predsedniku; pripravljeno bo skupno kosilo samo za priglase udeležence. Ta shod je potreben in važen, zato ga naj nihče ne zamudi. Tem potom vabimo na shod, ki se vrši ob vsakem vremenu, tudi vsa naša sosedna društva.

Dol. Logatec. Dne 8. t. mes. obhajali smo obletnico blagoslovljenja našega Društvenega doma, kar se je izvršilo lepo pri pogrnenih mizah v veliki dvorani, v čitalnici in izven Doma. Posetili so nas mili gostje z Vrhnike, Borovnice in iz postojnske dekanije v prav lepem številu. Pred burko »Eno uro doktor«, pri kateri se je ljudstvo do dobra nasmejalo, zaigrali so vrli vrhniški tamburaši par lepih komadov, kar je ljudstvo spravilo v najboljšo voljo in želja mnogih domačinov se je vzbudila tudi pri nas ustanoviti tamburaški klub. Zvečer v hladu si čul pred »Domom« lepe pesmi, pozdrave voditelja Orlov logaškega okrožja, ki je pozdravil vse došle goste, zlasti g. kaplana Turšiča, ki se je največ trudil, da se je »Dom« postavil; za njim je govoril gospod Turšič, ki je spodbujal domačine, naj se še z večjim zanimanjem trudijo za »Dom«, kot so se doslej, in naposled je še pozdravil in se zahvalil za tako lepi dan naš župnik g. Remžgar, nakar so gostje se začeli razhajati. — Pri nas imamo abstinenčni odsek, ki pa precej dremlje. Dobro bi bilo, ko bi gospod voditelj tega gibanja prišel poživiti ta odsek. Zlasti bi to uspelo pri dekletih in ženah, ki so vpisane v Marijini družbi in Bogomili, pa tudi pri fantih in možeh bi se dalo kaj ukreniti, posebno Bogomile bi marsikaterega moža in mladeniča pripravile na to pot. Sploh ima Bogomila mnogo nalog, ki jih hočem tu navesti: Vsaka bi morala biti naročena in agitirati za Mohorjeve knjige; »Domoljub« bi moral biti v vsaki hiši, istotako »Bogoljub«, kjer možno tudi »Slovenec« in »Mladost«. Podpirati bi morale Orle, svoje brate in druge mladeniče nagovarjati, da stopijo v čete Orla. Zelo lepo bi bilo, ko bi si ustanovile cvetlični odsek, ki bi skrbel za olepšavo naše borne cerkve z lepimi svežimi cvetlicami. Pa tudi doma na oknih bi morale gojiti veliko lepih cvetlic. Tamburaški klub in pevski zbor bi tudi lahko naše vrle Bogomile imele, posebno sedaj v zimskem času. Tudi sedaj, ko se bližajo občinske volitve, drage Bogomile, ne držite rok križem, ampak v boj proti vladajoči liberalni kliki v občinskem odboru. Sploh za vse se imajo zanimati Bogomile.

Loški potok. Račun o svojem delu v preteklem letu so podala naša društva. Iz posannih poročil posnamemo sledeče: Izobraževalno društvo »Tabor« je

privedilo: šest predavanj, pet zabavnih popoldnevov, imelo šest sej, članov 203, priredilo Miklavžev večer ter obširno slavlje o priliki blagoslovljenja »Društvenega doma«. Dekliška zveza: pet predavanj, tri igre, pet sej, članic 199, priredila dvamesečni čipkarski tečaj (udeleženk 27). Promet obeh društev je 1599 kron. Rafaelova družba je posredovala pri 28 osebah. Slovenska Straža: 92 članov, oddala centrali do 270 K ter dva zaboja knjig. Pomagala v obmejnih krajih pri raznih prireditvah in knjižnici. Preskrbela brezplačen pouk kot tudi hrano in stanovanje dekletom iz Drage. Knjižnica si je nabavila novih knjig; zlasti v zimskem času je kaj živahno poslovala. Delavsko društvo »Društvo tesačev«: Članov 39. Odpadlo 13. Nekaj izselilo v Ameriko, nekaj jih je padlo v vedno sladko vabeči objem liberalnih odrešenikov. Priraslo pet novih članov. Društvo je izposlovalo članom 195 K 90 h podpore, večina vse bolniške podpore, in sicer 11 delavcem za vsak dan bolezni 1 K. Društvo je imelo prometa 378 K 68 h. Oglasilo se je za delavce deset trgovcev. V več slučajih je društvo članom posredovalo za delo. V enem slučaju so člani prislužili po 9 K dnevno. Priredilo je društvo dva predavanja delavske vsebine. V štirih slučajih posredovalo v pravnem oziru. Orel še ni imel letos občnega zbora. — Živinorejska zadruga po štirimesečnem obstoju. Nabavila si je dva plemenjaka, enega mrjasca ter dobi v kratkem gnojnični voz. Članov ima 34. Sej imela 4. Vincencijeva družba po enomesečnem obstoju: Nabrala 149 K, veliko kosov še dobre obleke, ima lastno sobo za prenočevanje ubožcev (dve postelji), posredovala v treh slučajih (1 otrok, 2 bolnika). Navedene številke so jasen račun naših društev. Navajamo bolj natančno kot odgovor na napade naših nasprotnikov in jamranja nekaterih sicer dobrih oseb, češ, za kaj to in ono društvo. Vse navedene organizacije imajo sedež v »Društvenem domu«. To dejstvo pa naj ti govori o potrebi, koristi in velikem pomenu »Društvenega doma«. — Kdor hoče razumeti naše delo in gibanje, se mu lahko odpre.

Šmartno. Dne 8. septembra se je ob koncu slovesnosti desetletnice naše fantovske Marijine družbe vršil splošen mladeniški shod po končani veličastni procesiji z Marijinim kipom v društveni veliki dvorani ob navzočnosti nad 250 fantov in do 100 drugega občinstva. V nagovorih in deklamacijah so pokazali naši mladeniči, koliko jim koristijo krščanske organizacije. Prelepe misli je zlasti izvajal bivši tukajšnji mladoljub in kaplan g. dr. Alojzij Mrhar. Govor njegov ostane pač v trajnem spominu vsem navzočim. Precej smo že v zadnjem času napredovali, odločeno in neustrašenost naših organiziranih fantov pa nam je porok še boljše bodočnosti, tako da bo madež naprednosti in liberalizma izginil tudi iz Šmartna in Litje. — Po enoletnem obstoju je imela naša podružnica »Slov. Straže«

dne 17. t. m. svoj občni zbor. Iz poročil, katere je podal marljivi in navdušeni blagajnik g. beneficiat J. Pogačar, je razvidno precej ugodno stanje podružnice. Dohodkov je bilo okrog 300 kron, kar je veliko za naše razmere. Odbor je ostal stari, samo mesto blagajnika je prevzel delavni in vrli mladenič Franc Poglajen. Nastopil je pri tej priliki pod vodstvom g. organista že dobro izvežbani dekliški tamburaški zbor. Ob koncu je zanimivo predaval ob pojasnjevanju s skioptičnimi slikami g. bogoslovca Sušnik o francoski prekuciji. Skioptikon, ki si ga je nabavilo izobraževalno društvo, je prvo svojo preizkušnjo dobro prestal in upati je, da bodo predavanja s skioptičnimi slikami dala novo živahnost našemu društvenemu življenju. — Naš telovadnj odsek Orel, ki je preletel letos že skoro vso Kranjsko in Štajersko, napravi tudi prihodnjo nedeljo izlet na Prežganje in k Sv. Heleni k otvoritvi doma. — Oktobra meseca otvori naš gledališki odsek »Ljudski oder« svoje delovanje s krasno žaloigro »Mlinar in njegova hči«, na kar že sedaj občinstvo opozarjamo. Poleg te igre namerja odsek uprizoriti precejšnje število raznovrstnih narodnih in drugih igrokazov. — Dne 22. oktobra bomo imeli v Šmartnem sv. birmo. Od nas odidejo prevz. knezoškof v Št. Lambert, kjer bodo birmovali dne 23. oktobra.

Žažar. Pri nas v Žažarju pri Vrhniki smo dne 27. avgusta ustanovili Katoliško slov. izobraževalno društvo. Prišel je k nam na ustanovni občni shod č. g. F. Vovko, kaplan na Vrhniki, ki je imel krasen govor o namenu društva. Hvala mu!

V vsaki hiši lahko izostanejo velike neprijetnosti pralnega dneva, ako se namoči perilo že na predvečer s pralnim praškom ki popolnoma izloči vso nesnago.

Pralni prašek je predmet zaupanja, kajti lahko je ponarejen in težko je ponaredbu dognati. Ako kupite izdelek tvrdke, katere vam za pristnost jamči, tedaj bodele gotovo prešli zanesljivo pralno sredstvo. Ponarejeni pralni praški (prah iz mila) sicer tudi dobro čistijo, a uničijo v kratkem času vsako perilo. Najboljši in najzanesljivejši pralni prašek je vsekakor

Schichtov
pralni ekstrakt „Ženska hvala“.

LOTERIJSKE ŠTEVILKE.

Praga, 13. septembra: 62, 31, 5, 11, 89.
Dunaj, 16. septembra: 69, 6, 9, 42, 32.
Gradec, 16. septembra: 67, 44, 21, 14, 39.

Proda se pod ugodnimi pogoji lepa domačija Jožefa Erjavca na Sapu; hiša z gostilno ob cesti blizu cerkve in kolodvora Smarje-Sap, gozdi, travniki, njive. Vse v dobrem stanju. Več se poizve pri Jan. Zajcu na Sapu. 2752

Krajnim šolskim svetom in šolskim vodstvom naznanjamo glede šolskih tiskovin in učil, da smo dobili letos tako ogromno naročil v tej stroki, da dosejaj ni bilo mogoče vseh sproti odpraviti in so se nekatera nekoliko zakasnila. Ravno kar pa smo ukrenili potrebno ter pomnožili tozadevno osebje tako, da se bodo naročila na tiskovine in učila v bodoče kar najtočneje in brez vsake zamude izvrševala. — »Katoliška Bukvarna« v Ljubljani.

Kdo hoče doseči visoko starost?
 Profesor Mečnikov, slavni vodja Pasteurjevega zavoda v Parizu, trdi da je uživanje kislega mleka špeciijelno jogurt-mleka, v katerem se nahaja največ bacilov kislega mleka, najbolj zdravo in razuntga vsebuje še mnogo maya-bacilov, ki so po izjavi tega in drugih zdravniških veščakov neobhodno potrebni za dosego dolgega življenja, dalje za ozdravljenje vseh želodčnih in črevesnih boleznih, posebno proti zaprtju. Več o tem najde cenjeni bralec v današnji prilogi trdke bratje Hiller pod naslovom »Bitka med bacili«.

Preklic.

2796

Podpisana obžalujem, da sem govorila žaljive besede zoper posestnika g. Jožefa Hribarja iz Buča.

Zahvaljujem se mu, ker mi je vso zadevo odpustil.

Katra Pirš.

Blago za damske obleke
 oddaja na metre po tovarniških cenah izdelovalnica blaga za obleke, Liberci na Češkem. Vzorci zastoj.
 Solidni, dobro priporočeni zastopniki se iščejo. Ponudbe pod R. 175 na Haasenstein & Vogler A. G., Reichenberg i. B.

2798

Učenca

sprejme takoj
Fran Tomšič, čevljar, Tacen št. 19
 St. Vid p. Ljublj. 2811

Vse obstoj, v kakovosti in izborni izvršitvi strela

nedosežne lovske puške

kot: samokrese, streljivo in predmete za lovcu po brez konkurenčnih nizkih cenah dobavljajo

tovarna lovskih pušk: ANTON SODIA, Borovlje (Koroško).

Vse vrste popravila točno in poceni. Ceniki zastoj. Do go jurnstvo. 683

Vojneno

blago in parhant za ženske obleke razposilja najceneje legoslovenska razposiljalna v Stormanju v Ljublj.

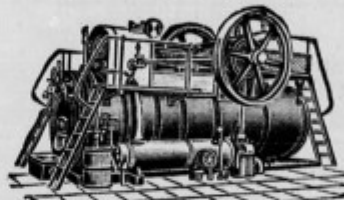
Inženir-Akademija Wismar a. d. Ostsee
 politehnika za stavbu, strojne in elektro-inženirje ter arhitekto; tehniko za želez, beton in izobrazbo.

Ceno češko posteljno perje.

Kilo sivega puljenega K 2., boljsega K 2-40 polbelega K 3-60, belega K 4-20, prima kakor puh mehkega K 6., velenima K 7-20, najboljša vrsta K 8-40. Puh siv K 6-10, bel K 12-14 in jinejši prsni puh K 14-40. Od 5 kg naprej fran-
Zgotovljene postelje iz gostonilega rdečega ko. blazina 180 cm dolga 116 cm široka po K 10-15, 15-18, 18-21, 21-200 cm dolga 140 cm široka po K 13-15, 15-21, zgovavnica 80 cm dolga 58 cm široka po K 3-3,5, 4-4, 90 cm dolga 70 široka po K 4-50, 5-50, 6-6. Razposiljanje franco po poželju od K 19 naprej. Znamenja dovoljena, za neugajajoč denar nazaj. Poizkušnje in cenovniki franco.
Artur Wollner, Lobes pri Plznu 159, Češko.

Ob suši in pomanjkanju vode so za lastnike vodnih sil patentni vročeparni lokomobili

Henrika Lanz v Mannheimu
 hitro v obrat spravljivi cenejši, izredno varčno delujoči, za vse vrste kuriva pripravi, rezerva moči.

Avstrijska prodajalna pisarna:

Emil Honigmann, Dunaj IX/4, Löbl'chgasse 4.

Int. telefon 15.594. Obisk inženirja brezplačno.

1021

Vroči poletni dnevi

toplo peč. Prav radi bomo še posedevali ob gorkih jesenskih popoldnevih na prostem in se pustiti ogrevati od pojemajočih žarkov jesenskega solnca. Prav prijetno je tako solčno jesensko popoldne v vrtni utici, obraščeni od divje trte, posebno če na mizi prijetno duhti iz skodelic, polnih okusne kave. Kava je res nekako naša neločljiva prijateljica. Vsakdo jo ima rad in ob vsakem času — seveda samo tako ki je res dobra. Ni treba še posebej poudarjati, da ni vsaka kava dobra, ampak samo taka, ki je pravilno pripravljena. Važno je, da ji pridenemo dobrega kavnega pridata, kajti dober kavni pridatek je kavi prav tako potreben, kakor na pr. dobro mleko. Kakor ni dobro sicer najboljša kava, če ji pridenemo slabega mleka, tako tudi ni dobra, če ji pridenemo slabe kavne primesi. Katera kavna primes pa je dobra? To vprašanje je že davno enkrat za vselej razrešeno. Le vprašajte katerokoli našo gospodinjo! Vsaka vam bo dala enak odgovor: Kolinska kavina primes v korist obmejnim Slovencem. In če jo še nadalje vprašujete, vam bo tudi povedala, zakaj to. Dejala vam bo, da je ta kavna primes med vsemi najizdatnejša, da daje kavi izboren okus, lepo barvo in prijeten vonj in slednjič vam bo — če tega morda sami še ne veste — tudi povedala, da je kolinska kavna primes v korist obmejnim Slovencem edino pristno domače blago te vrste in da — kar že njeno ime kaže — od te kavne primesi dobiva izdatne prispevke za svoje delo v korist obmejnim Slovencem naša „Slovenska Straža“. No, sicer pa niti ni potrebno vpraševati nikogar, saj se vsak sam lahko prepriča o vsem tem, če le enkrat poizkusi Kolinsko kavno primes v korist obmejnim Slovencem. Videl bo, da je ta kavni pridatek res med vsemi najboljši. Videl bo, da najbolj diši kava, kateri je pridejana ta kavna primes. V lasten prid našim gospodinjam in njih narodna dolžnost je, da kupujejo to kavno primes. V lasten prid, ker dobe res zanesljivo najboljšo blago — narodna dolžnost, ker s tem podpirajo, ne da bi morale še posebej kaj žrtvovati delo „Slovenske Straže“ v korist obmejnim Slovencem. Na to pa je treba posebej še opozoriti, da je le tista Kolinska kavna primes v korist obmejnim Slovencem prava, ki nosi na škatljicah ta napis in pa pečat „Slovenske Straže“ Vsako drugo je treba kot nepristno odkloniti!

Pravlepo posestvo pri Velikoucu na Koroškem

blizu mesta in državne ceste, z pribl. 45 orali najboljsega sveta, kjer vse žito imenitno raste in kjer se redi čez 20 govodi, 4 konjev, nad 40 svinj itd. se radi družinskih razmer za komaj 30.000 K proda. Posestvo ima krasno lego, veliko sadja, pašne za govodi, konje in svinje. Poslopja so vsa v najboljšem stanju in so sama nad 30.000 K vredna. Za približno 18.000 K je dolga z jako nizkimi obrestmi in hkratio amortizacijo, tako da treba kupeu le kakih 10.000 K. Naslov: Jekl, Klopiče, pošta Velikovec, Koroško. 2675

Heraklitijski orojke vsake vrste, kot puške Remington, Peabody, Lancaster in Flobert, samokrese, pištole itd. po trnovskih cenah. Popravila vsevrne. Zanesljivim osebam dovoljen oprava delna odplačila, pošiljanje tudi boljše puške, ne da bi se slišalo krogli šel za postalo in ogled. Ceniki zastojni in franko. F. Dušek, tovarna pušk. Opočno št. 52 ob državni železnici, Češka. 1924

Poleg vsega opraviša doseže vsak povsod v tovarni, delavnici in v nejmajšni občini **stalen velik dohodek** lahko, brez potrate časa denarja in brez strok. znanja. Brez konkurence Vse dopise in denarne pošiljave naslavljajte lena centralo **Jožefa Brožo,** Kardatova Rečice, Četka.

Vi ste sovražnik svojega lastnega denarja, ako kupujete že napravljena rum Altvater - liker Atlasch - kumnovc itd. Z mojim izbornim esencem napravite si brez vsakega truda najinojše likorje za polovico cene. I steklenica zadostuje za 5 litrov la rumu 3 litre najin. Altvater 3 - kumnovca z natančn. nav. hilem uporabi za samo K 1-20 Vse 3 steklenice skupaj samo K 3-.-. Posamezne steklenice samo proti naprej vpslatvi zneska tudi v znaankah, od 3 stekl. naprej tudi po povzetju franko na vsako poštno postajo. 2774 **HITSCHMANN** izdelov. esencev Humpolitz na Češkem 101. Tisoč priznanih pisem.

Zasluzek!

2-4 K na dan in stalno s prevzetjem lahke pletenine doma Edino moji stroji za hitro pletenje „Patenthebel“ ima izkušene jeklene dele, pletne zanesljivo nugačice, modne in športne izdelke. Predznanje nepotrebno. Poduk zastojni. Oddaljenost ne škoduje. Troški mail. Pism. garanc. t ajne službe. Neodvisna eksistenca. Prospekt zastojni. P d etje za pospeševanje domačega delu. trgov. sodn protokol. Kari Wolf, Dunaj, Mariahilf, Nettekengasse 1/06. 1891

Naročajte „Slovenca“!

Gostilno na račun

ali v najem sprejem tudi v tujini. Ponudbe pod šifro »Zvezda« na upravo Domoljuba. 2743

Uradno patentov. zav.

samo-vozeča žaga tračnica na molor

od 4-20 konjskih moči za čaganje in cepiljenje drv kakor za gonilo mlatlinih strojev, mlinov za debelo moko itd. itd. priznana najboljši sistem. Nad 700 strojev v obratu. Prvovrstne reference. Prospe ti zaslonj. 2644 **RUDOLF KÖLLE,** tovarna strojev ESSLINGEN V. rtemberško. Najstarejša in največja špec al. tovarna

1 do 2 vinarja obratnih strojkov za uro in HP z mojim pat.

motorjem z močnim prifiskom in za surovo olje od 16 HP naprej; 4 do 5 vln. pri mojih petrolinskih motorjih in petrolinskih lokomobilah, dalje 2-10 HP tudi stoječe motorje **Tvornica motorjev I. WARCHALOWSKI** Dunaj III., Paulusgasse 1. Na tisoče motorjev v obratu. Cenovniki gratis. Ugodni plačilni pogoji. V zalogi tudi že rabljeni petrolinovni motorji. 315

Pekarija

novo urejena, v Zeleni jami pri Ljubljani, se takoj odda v odvetn. pisarni J. Vencajz-a, Medjatova hiša, Ljubljana.

Zastoj in poštnine prosto razpošilja na zahtevo **cenik** manufakturnega blaga občno znana pošiljateljska trgovina **R. MIKLAUC, LJUBLJANA.**

Filip Fajdiga

zaloga pohištva

Ljubljana Sv. Petra cesta št. 19 priporoča svojo veliko zalogo raznovrstnega pohištva 2808 po najnižjih cenah.

ALFA

brzoparilniki za krmo so najboljši!

Nov izboljššan sestav! Močna izpeljava popolnoma iz kovanega železa in železne pločevine.

Svari se pred cenejšimi in slabšimi ponaredbami iz litega železa!

Zahtevajte cenike! Dopisnje se slovensko!

Delniška družba **Alfa Separator** Dunaj XII. 3.

Grand Prix svetovna ra stava Paris 1900.

Kwizdov Korneuburški prašek za govedo

dietetično sredstvo za k njne, rogačo živino in ovce. Cena: 1 škatlica K 1-40, 1/2 škatlice „ — 70. Nad 50 let v rabi skoraj v vseh hlevih pri pomanjkanju žrtetja, slabe prebave, za zboljšanje in pomnoženje mleka pri kravah.

Kwizdov Korneuburški prašek za govedo pristen kakovost z zvraten stopajo varstveno znamenko, dobi so v vseh lekarnah in drogerijah.

Glavna zaloga: **Franc Jan Kwizda** c. in kr. avstr.-ogr., kralj. rum. in kralj. bulgarski dvorni založnik, okrožni lekarnar, **KORNEUBURG** pri Dunaju. 1903

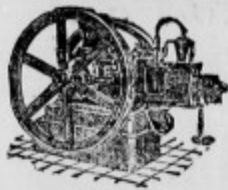
Ceno Posteljno Perje

1 kg sveže skubjenega k 2-.-, boljsega k 2-40, pol belega pr mu k 2-80 belega k 4-.-, finega mlakega puha k 6-.-, prvovrstnega k 7-.-, 8-.- in 9-60. Sivoga puha k 6-.-, 7-.-, belega finega k 10-.-, prsnoga puha k 12-.- od pet kg naprej franko.

Dovršene napolnjene postelje

iz gostega, trpečnega, rudečega modrega ali belega lina (nanking) blaga. 1 pernica 180 cm dolga, 120 cm široka, z 2 vzglavnicama, vsaka ca. 80 cm dolga, 60 cm široka, zadostno napolnjena z novim sivim, puhastim in trpežnim posteljinim perjem k 16-.-, s pol puhom k 20-.-, s puh perjem k 24-.- Posamezne pernice k 10-.-, 12-.-, 14-.-, 16-.-. Posamezne vzglavnice k 3-.-, 3-50, 4-.-. Pernice 200 krat 140 cm velike k 13-.-, 15-.-, 18-.-, 20-.-. Vzglavnice 90 x 70 cm velike k 4-50, 5-.-, 5-50. Spod. pernice iz najboljša grada za postelje 180 x 116 cm velike k 13-.- in 15-.-, razpošilja proti povzetju ali naprej vp acila **Maks Berger Dešenica št. 412 a Češki les.** Nikak riziko, ker se zam njava dovolj ali denar vint. Bogati ilustr. ceniki vsega posteljnega blaga zastojni. 1917

CLIMAX motorji na petrolej

Najcenejši obrat.

Bachrich & Co.
tovarna za motorje
DUNAJ XIX/6,
Kollingstrasse 83/1e.

2408 1 — Ustanovljeno 1832. —

Priznano najboljšo oljnate barve

zmlate s stroji najnovejše sestave, prekašajo vsako konkurenco po finosti, ki omogočijo z jako majhno množino pobarvati veliko površino, razpošilja po nizkih cenah

Adolf Hauptmann-a nasled. Ljubljana

prva kranjska tovarna oljnatih barv, firneža, laka in steklarskega kleja,

Zaloga slikarskih in peskarskih predmetov.

Ilustr. ceniki se dobe brezplačno.

Ceno češko posteljno perje!

6 kg novo skublj. K 9 00 belje K 12 — tako kot puh meko skubljeno K 18 — K 24 — anšano belo kat puh meko skubljeno K 30 — K 36 — Pošlita franco po povzetju. Zamena dovoljena prili povzetju poštno. Benedikt Sachsel, Lobes 159, pri Plznu Češka 2513 9

Hiša

Kdor želi stanovati na zelo prijaznem prostem kraju tik Ljubljane, naj kupi hišo v Jaršah št. 23,

oddaljeno par minut od petrazredne šole pri Sv. Petru v Ljubljani. Kupni pogoji zelo ugodni.

Več se izve istotam, 2523

Od visokega c. kr. deželnega šolskega oblastva koncesionirane zabne

Kaiser-jeve glasbene šole.

Učilišča za vse panoge glasbe vstevši opere. 38. šolsko leto. * Ustanovljeno 1874.

(Glasovir, petje, orgle, vse orkestr. instrum. in teoret. stroke). Tečaj za kapelnike, v katerem se vadijo tedensko v dirigir. symp. in dram. delih. Tečaj za drž. izkušnje (v šol. letu 1910/11 je bilo aprobiranih 36 kandid., skupno doslej 104 državno aprobiranih). Spec. tečaj za višjo izobrazbo in koncerte: Quido Peters in dirig. Rud. Kaiser (glasovir), Dr. L. Kaiser (gospic), Ferd. Heilmesberger (violončelo), F. Boschetti (orgle), Mozartov kurz (Quido Peters). Otrška šola za petje (c. kr. profesor Hans Wagner). Metoda kurzi, počitniški kurzi, oddelek za pisanje teor. posk. Vsakoletni obisk 350 učencev iz tu- in inozemstva. Prospekti in pošljana potom pisarne zavoda, Dunaj VII/1, Zlegierg sse 29, lat tel. 609/vi. Zunanjim pojasnila o oskrbi. 639

Najboljša češka tvrška.

Ceno posteljno perje!

1 kg sivnega, dobrega skubljenega 2 K; boljsega 2 K 40; prima polbeloga 2 K 80; beloga 4 K; beloga puha 5 K 10; 1 kg izredno finega, snežno-beloga, skubljenega 6 K 40, 8 K; 1 kg puha 6 K, 7 K; beloga puha 10 K; najfinejši prani puh 12 K. — Pri 5 kg se pošlje franko.

S. Benisch

Dovršene napolnjene postelje

iz zelo gostega rdečega, modrega, beloga ali rumenega nanking-blaqa, 1 pernica 180 cm dolga, 120 cm široka z 2 blazinama, vsaka 80 cm dolga, 6 cm široka, napolnjena z novim, sivim, zelo trpežnim, puhastim posteljinim perjem 16 K; s polpuhom 2 K; s puhom 24 K; posamezne pernice 10 K, 12 K, 14 K, 16 K; blazina 3 K, 3 K 50, 4 K; pernice 200 cm dolge, 140 cm široke, K 13, 14 K 70, 17 K 8, 21 K; blazina 90 cm dolge, 70 cm široke, 4 K 50, 5 K 20, 5 K 70; spodnje pernice iz močnega, pasastega gradla 180 cm dolge, 110 cm široke, 12 K 80, 14 K 80. Pošlita proti povzetju od K 12 višje franko. Zamena dovoljena, za nepovoljno denar nazaj. Cenik zastoj in franko. 2410

S. BENISCH, v Dešenici štev. 71, Češko.

Proti proviziji se sprejemo v vseh krajih krajevni zastopniki

od nekega prvega bančnega zavoda za prodajo postavno dovoljenih sročk proti plačilu v mesečnih obrokih. Osebe ki v tej stroki delujejo, dobe popolnoma posebno ugodne pogoje. Ponudbe pod šifro: »Visok zaslužek 577« na Haasenstein & Vogler A. G., Dunaj I/1. 2646

Uradno ure od 8. rana do 7. ure zvečer

Ustredni banka českých spořitelén Podružnica v TRSTU
Časreda. banka českých hranilnic. Piazza del Ponterosse 2.

Vloge na knjižice: Premijne vloge: $4 \frac{1}{4} \%$ | $4 \frac{3}{4}$

Vloge v tekočem računu in vloge fikane najugodnejše. Bančno trgovanje vseh vrst. 135 52-1

Oddelek za vadje in kavcije.

Uradno ure od 8. rana do 7. ure zvečer.

AUSTRO - AMERICANA

TRISTE NEW-YORK

Patniki v Ameriko kateri želijo dobro, po ceni in varnostno potovati naj se obrnejo na **Simona Smetelca** v Ljubljani Kolodvorske ulice 20. Šahovrstnu Pojasnila daje se brezplačno.

Serravallo

železnato Kina-Vino

Higienična razstava na Dunaju 1906: Državno odlikovanje in častni diplom k zlati kolajni.

Povzročja slast do jedi, okrepča živce, zboljša kri in je rekonvalescentom in malokrvnim zelo priporočeno od zdravniških avtoritet.

Izborni okus.

Večkrat odlikovano. Nad 7000 zdravniških spričeval.

J. SERRAVALLO, c. in kr. dvorni dobavitelj TRST-Barkovije.

Zdravilna krema za rane „Sigma“.

Izborna učinkuje pri ranjenju vsake vrste, opeklinah, otkiskih na nogah: — Natančno navodilo o uporabi je prilož. vsaki posūci. Izvirna posūca: 1-20 K. — Poština 20 v. 2322

Pristna samo z varstveno zamko P. F.

Dobiva se od: Deželne lekarne v Slov. Bistrici.

Največja izbira posteljnega perja

popolnoma novo oskubljeno od sivih gosi, 1/2 kg. K 1-40 razpošilja za poskušnjo po pošti 5 kg. tudi več, proti pošt. povzetju, 1 velika pernica s puhom K 16—, pernica s polpuhom K 18-80, pernica s perjem K 16—, belo, oskubljeno perje K 2-40, polpuh K 3—, prvovrsten K 4—, siv puh K 3-20, zelo fini bel puh K 8—, vse ceneje kot drugod n. gotovo novo. Vzglavnica nenapolnjene K 1—, pernicc nenapolnjene K 3—, 2345

Prva češka zaloga posteljnega perja, oddelek na drobno Adolf Gans, Dunaj, Hernalis, Ottakringerstrasse 48-60. Prodajalna na debelo na dvorišču desno. Podružnici: Tlefer Graben 11 in Mariahilf, Amerlingstrasse 8.

Svarilo pred zmotami! - Prosim na ime in naslov pazit!

ADOLF GANS.

Priporočam svoje izborne neprekosljive **amerikanske kosilnice »Deering«**, vsakovrstne **poljedelske stroje** najodličnejših tovarn, **motorje** enostavne konstrukcije, **pluge**, **čistilnice**, **mlatilnice** itd.

V zalogi imam vedno črpalke za vodo, vino in gnojnico, cevi: železne, svinčene in gumijaste, štedilnike, peči, blagajne, železn. šine, traverze, cement in vse druge stavbene potrebščine kakor tudi razno orodje za ključavničarje, kovače, kleparje itd.

FR. STUPICA 1811 v LJUBLJANI, Marije Terezije cesta 1.

Pravlepo posestvo pri Velikovcu na Koroškem

blizu mesta in državne ceste, z pribl. 45 orali najboljšega sveta, kjer vse žito imenitno raste in kjer se redi čez 20 goved, 4 konjev, nad 40 svinj itd. se radi družinskih razmer za komaj 30.000 K proda. Posestvo ima krasno lego, **veliko sadja**, pašne za govedi, konje in svinje. Poslopja so vsa v **najboljšem stanju** in so sama nad 30.000 K vredna. Za približno 18.000 K je dolga z jako nizkimi obrestmi in hkratno amortizacijo, tako da treba kupcu le kakih 10.000 K. Naslov: **Jekl, Klopčiče**, pošta **Velikovec**, Koroško. 2675

Zasluzek!

2-4 K na dan in stalno s prvo vrstno lahke pletenine doma. Edino moji stroji za hitro pletenje „Patentibel“ ima izklesane jakne dele, plete za neslivo nogavice, modne in športne izdelke. Predznanje nepotrebno. Poduk zastojni. Oddaljenostne škoduje Troiki mati. Pism. garanc. t ajne službe. Neodvisna eksistenca. Prospekt zastojni. Po d'elje za pospeševanje domačega celv. trgov. sodn. protokol. Kari Wolf, Dunaj, Mariahilf, Neutengasse 1.09 1891

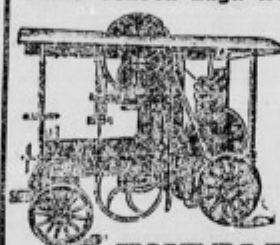
Naročajte „Slovenca“!

Gostilno na račun

ali v najem sprejemem tudi v tujini. Ponudbe pod šifro »Zvezda« na upravo Domoljuba. 2743

Uradno patentov. zav.

samo-vozeča žaga tračnica na molor

od 4-20 konjskih moči za žaganje in cepljenje drv kakor za gonilo mlatlinih strojev, mlinov za debelo moko itd, itd. priznana najboljši sistem. Nad 700 strojev v obratu. Prvo vrstne reference. Prospe ti zaslonj. ©

2644 **RUDOLF KÖLLE**, tovarna strojev ESSLINGEN Vrttembergsko. Najstarejša in največja špec. al. tovarna

Grand Prix svetovna ra stava Paris 1900.

Kwizdov Korneuburški prašek za govedo

dietetično sredstvo za konje, rogate živino in ovce.

Cena: 1 škatlica K 1.40, 1/2 škatlice „ — 70.

Nad 50 let v rabi skoraj v vseh hlevih pri pomanjkanju žrtja, slabe prebave, za izboljšanje in pomnoženje mleka pri kravah.

Kwizdov Korneuburški prašek za govedo pristen znano z zravem stoječo varstveno znanko, dobi se v vsah lekarnah in drogerijah.

Glavna zaloga: **Franc Jan Kwizda** c. in kr. avstr.-ogr., kralj. rum. in kralj. bulgarski dvorni založnik, okrožni lekarnar, **KORNEUBURG** pri Dunaju. 1903

Revolvatorne puške vsake vrste, kot puške Hammerless, Dillingers, Lancaster in Fishers, samokres, pištole itd. po tovrstnih cenah. Popravila kalicenice. Zanesljivim načinom delovanja vsakih delov. Izpolnjen posiljam tudi bulje puške, ne da bi se slišalo kupiti 8 dni na poskušanje in ogled. Češki zastojni in franko. **F. Bušek**, tovarna pušk, Dpečno št. 32 ob državni železnici, Češka. 1924

Vi ste sovražnik svojega lastnega denarja, ako kupujete že napravljena

rum Altvater - liker Atlasch - kumnovc itd.

Z mojim izbornim **esencem** napravite si brez vsakega truda najimnejše likerje za polovico ceno. 1 steklenica zadostuje za 3 litrov Ia ruma 3 litrov najim. Altvater 3 Atlasch-kumnovca z natančn. navodilom o uporabi za samo K 1-20 Vse steklenice skupaj samo K 3-.

Posamezne steklenice samo proti naprej vposlatvi zneska tudi v znaankah, od 3 stekl. naprej tudi po povzetju franko na vsako poštno postajo. 2774

HITSCHMANN izdelav. esencev Humpolitz na Češkem 101. Tisoč priznanih pism.

Poleg vsega opravi! a doseže vsak povsod v tovarni, delavnici in v najmanjši občini **stalen velik dohodek** lahko, brez potrate časa denarja in brez strok. znanja. Brez konkurence Vse dopise in denarne pošiljatve naslavljajte le na centralo **Jožefa Broža**, Kardžiova Rečica, Češka.

Pekarija

novo urejena, v Zeleni jami pri Ljubljani, se takoj odda v odvetn. pisarni **J. Vencajz-a**, Medjatova hiša, Ljubljana.

Zastojnj

in poštine prosto razpošilja na zahtevo **cenik**

manufakturnega blaga občno znana pošiljateljstva trgovina **R. MIKLAUC, LJUBLJANA.**

Filip Fajdiga

zaloga pohištva

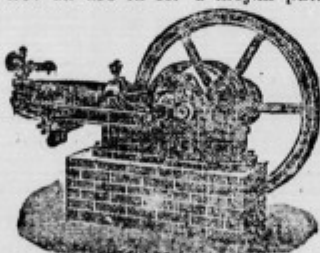
Ljubljana Sv. Petra cesta št. 19

priporoča svojo **veliko zalogo** raznovrstnega pohištva

2808 po najnižjih cenah.

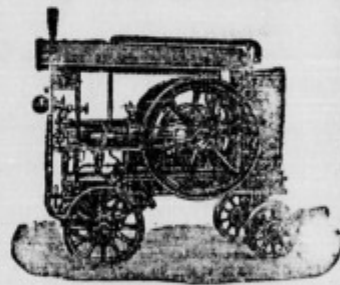
1 do 2 vinarja obratnih strojkov za uro in HP z mojim pat.

motorjem z močnim pri-fiskom in za surovo olje

od 16 HP naprej; 4 do 5 vin. pri mojih petrolinskih motorjih in petrolinskih lokomobilah, dalje 2-10 HP tudi stoječe motorje

Tvornica motorjev **I. WARCHALOWSKI** Dunaj III., Paulusgasse 1. Na tisoče motorjev v obratu. Cenovniki gratis. Ugodni plačilni pogoji. V zalogi tudi že rabljeni petrolinovi motorji. 315

ALFA najboljši!

Nov izboljšan sestav!

Močna izpeljava popolnoma iz kovanega železa in železne pločevine.

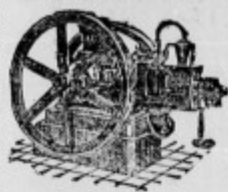
Svari se pred cenejšimi in slabšimi ponaredbami iz litega železa!

Zahtevajte cenike! Dopisuje se slovensko!

Delniška družba **Alfa Separator** Dunaj XII. 3.

CLIMAX motori na petrolej

Najcenejši obrat.

Bachrich & Co.
tovarna za motorje
DUNAJ XIX, 6,
Hollighsdorfstrasse, 83/je.

100 25

Najboljša češka tvrdka.

Geno posteljno perje!

1 kg sivoga, dobrega skubljenega 2 K; boljšega 2 K 40; prima polbeloga 2 K 80; belega 4 K; belega puha 5 K 10; 1 kg izredno finega, snežno-belega, skubljenega 6 K 40, 8 K; 1 kg puha 6 K, 7 K; belega puha 10 K; najfinejši prsni puh 12 K. — Pri 5 kg se pošlje franko.

S. Benisch

Dovršene napolnjene postelje

iz zelo gostega rdečega, modrega, belega ali rumenega nanking-blača, i perlice 180 cm dolga, 120 cm široka z 2 blazinama, vsaka 80 cm dolga, 6 cm široka, napolnjena z novim, sivim, zelo trpežnim, puhastim posteljinim perjem 10 K; s polpuhom 2 K; s puhom 24 K; posamezne perlice 10 K, 12 K, 14 K, 16 K; blazina 3 K, 5 K 50, 4 K; perlice 200 cm dolge, 140 cm široke, K 15, 14 K 70, 17 K 8, 21 K; blazina 50 cm dolge, 70 cm široke, 4 K 50, 5 K 20, 5 K 70; spodnja perlica iz močnega, pasastega gradla 180 cm dolge, 110 cm široke, 12 K 80, 14 K 80. Pošljina proti povzeliu od K 12 višje franko. Zamenja dovoljena, za nepovoljno denar nazaj.

Cenik zastoj in franko. 2410

S. BENISCH, v Dešenici štev. 71, Češko.

2408 1 — Ustanovljeno 1832. —

Priznано najboljšje olinjate barve

zmlete s stroji najnovjše sestave, prekašajo vsako konkurenco po finosti, ki omogočajo s jako majhno množino pobarvati veliko površino, razpošilja po nizkih cenah

Adolf Hauptmann-a nasled. Ljubljana

prva kranjeka tovarna olinjatih barv, siveža, laka in steklarskega kleja,
Zaloga slikarskih in pleskarskih predmetov.
Ilustr. ceniki se dobe brezplačno.

Protiv proviziji se sprejmejo v vseh krajih krajevni zastopniki

od nekega prvega bančnega zavoda za prodajo postavno dovoljenih srečk proti plačilu v mesečnih obrokih. Osebe ki v tej stroki delujejo, dobe popolnoma posebno ugodne pogoje. Ponudbe pod šifro: »Visok zaslužek 577« na Haasenstein & Vogler A. G., Dunaj I/1. 2646

Uradno ure od 8. rano do 7. ura zvečer

Ustředni banka českých spořitelén

Vloge na knjižice: 4 1/4 0/0

Podružnica v TRSTU Piazza del Ponterosse 2.

Premijne vloge: 4 3/4

Vloge v tekočem računu in vloge fikarne najugodnejše. Bančno trgovanje vseh vrst. 135 52-1

Uradno ure od 8. rano do 7. ura zvečer.

Serravallo

železnato Kina-Vino

Higijenična razstava na Dunaju 1906: Državno odlikovanje in častni diplom k zlati kolajni. Povzročja slast do jedi, okrepča živce, zboljša kri in je rekonvalescentom in malokrvnim zelo priporočeno od zdravniških avtoritet.

Izborni okus.

Večkrat odlikovano. Nad 7000 zdravniških spričeval.

J. SERRAVALLO, c. in kr. dvorni dobavitelj TRST-Barkovlje.

Ceno češko posteljno perje!

5 kg novo skublj. K 9 00 boljša K 12 — tako kot puh mehka skubljenega K 18 — K 24 — snižabalo kot puh mehka skubljenega K 30 — K 38 —. Pošljina franko po povzeliu. Zamenja dovoljena proti povzeliu poštne. Benedikt Sachtel, Lobes 159, pri Pizau Češko 2513 9

Hiša

Kdor želi stanovati na zelo prijaznem prostem kraju tik Ljubljane, naj kupi hišo v Jaršah št. 23, oddaljeno par minut od petrazredne šole pri Sv. Petru v Ljubljani. Kupni pogoji zelo ugodni. Več se izve istotam, 2523

Od visokega c. kr. deželnega šolskega oblastva koncesionirane zasebne

Kaiser-Jewe glasbene šole.

Učilišča za vse panoge glasbe vštevuši opere. 38. šolsko leto. Ustanovljeno 1874.

(Glasovir, petje, orgle, vse orkestr. instrum. in teoret. stroje). Tečaj za kipelince, v katerem se vadijo tedensko v dirigir. symp. in dram. delih. Tečaj za drž. izkušnjo (v šol. letu 1910/11 je bilo aprobiranih 36 kandid. skupno doslej 805 drž. aprobiranih). Spec. tečaj za višjo izobrazbo in koncerte: Guido Peters in dirig. Rud. Kaiser (glasovir), Dr. L. Kaiser (gospic), Ferd. Hellmesberger (violončelo), F. Boschetti (orgle), Mozartov kurz (Guido Peters), Gtroška šola za petje (c. kr. profesor Hans Wagner), Metoda, kurz, ped. inštr. kurz, oddelek za pisanje teor. pouk. Vsakoletni obisk 350 učencev iz tu- in inozemstva. Prospekti in pojasnila potom pisarne zavoda, Dunaj VII, Zieglerg. sse 29, int. tel. 609/vl. Zunanjim pojasnila o oskrbi. 1659

Zdravilna krema za rane „Sigma“.

Izborna učinkuje pri ranjenju vsake vrste, opeklinah, otkisih na nogah. Natančno navodilo o uporabi je vsaki pušici. Izvirna pušica: 1.20 K. — Poština 20 v. 2222

Pristna samo z varstveno zamko P. F.

Dobiva se od: Deželne lekarne v Slov. Bistrici.

Največja izbira

posteljnega perja

popolnoma novo oskubljeno od sivih gosi, 1/2 kg. K 1.40 razpošilja za poskušnjo po pošti 5 kg. tudi več. proti pošt. povzeliu. 1 velika pernica s puhom K 16 —, pernica s polpuhom K 12.80, pernica s perjem K 10 —, belo, oskubljeno perje K 2.40, polpuh K 3 —, prvovrsteno K 4 —, siv puh K 3.20, zelo fini bel puh K 8 —, vse cenije kot drugod in gotovo novo. Vzglavnice nenapolnjene K 1 —, pernice nenapolnjene K 3 —, 2345

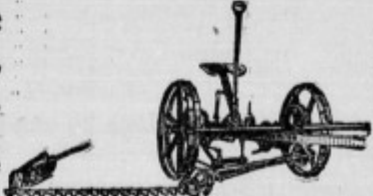
Prva češka zaloga posteljnega perja, oddelek na drobno Adolf Gans, Dunaj, Kernaln, Ottakringerstrasse 48-60. Prodajalna na debelo na dvorišču česno. Podružnici: Tiefer Graben 11 in Mariahilf, Amerlingstrasse 8.

Svarilo pred zmotami! - Prosim na ime in naslov paziti!

ADOLF GANS.

Priporočam svoje izborne neprekosljive ameriške kosilnice »Deering«, vsakovrstne poljedelske stroje najodličnejših tovarn, motorje enostavne konstrukcije, pluge, čistilnice, mlatilnice itd.

V zalogi imam vedno črpalke za: vodo, vino in gnojnico, cevi: železne, svinčene in gumijaste, štedilnike, peči, blagajne, železn. šine, traverze, cement in vse druge stavbene potrebščine kakor tudi razno orodje za kličavničarje, kovače, kleparje itd.

FR. STUPICA 1811 v LJUBLJANI, Marije Terezije cesta 1.

Tovarna strešnikov F. P. VIDIC & KOMP. Ljubljana
ponudi v vsaki poljubni množini pravilno žgani

navadni strešnik

store oblike :

strešnik-zakrivač

sistem „Marzola“

782

Na željo pošljemo takoj vzorce in popise.

366

Svoj izdelek **ostro žgane strojne, zidne in zarezane strešne**

OPEKE prve vrste **J. Knez v Ljubljani.**
priporoča

Sprejme tudi zastopnike za razprodajo zarezanih strešnikov.

Obrnite se zanesljivo na domačo tvrdko, kjer boste najboljše postreženi!

Pripravna birmanska darila.

Nikelasta ura z verižico . . . K 4-50 in napr.
boljše vrste . . . 8- . . .
Prava srebr. moška ura . . . 7-60 . . .
" " " z verižico . . . 9-70 . . .
" " " boljše vrste . . . 12- . . .
" " ura z dvoj. pokrovom . . . 10-75 . . .
" " posebno fina . . . 20- . . .
11-karatna zlata ura . . . 44- . . .
" " boljše vrste . . . 70, 80, 100 . . .

Nikelasta damska ura z verižico K 8-50 in napr.
Prava srebr. " " " 9-50 . . .
Prava srebr. " " " boljše vrste . . . 12- . . .
" " " z dvoj. pokr. . . 18- . . .
" " " posebno fina . . . 16- . . .
14-karat. zlata damska ura . . . 20- . . .
" " " boljše vrste . . . 30, 40, 50 . . .

Am. doubl. zl. zavrat. veriž. z obesk. K 2 35 in napr.
Srebrna zavrat. verižica . . . " " " 1-50 . . .
Pozlačena " " " " " 2- . . .
14-k. zlata . . . " " " 13- . . .
Srebrna dolga verižica za uro . . . 4- . . .
Amer. double-zlata verižica za uro . . . 5- . . .
14-kar. zlata, dolga . . . " " " 45- . . .

Uhani, zlato na srebro K 1-50 in napr.
14-karatni zlati uhani . . . 5-80 . . .
boljše vrste s prav fi-
nimi kamni . . . 8- . . .
z diamantom . . . 15- . . .
s pravimi briljanti . . . 90- . . .

Vse v finih škatulah — pripravno za darilo.

Razpošiljanje blaga na vse kraje sveta. Ako naročeno blago ne ugaja, se tekom 8 dni zamenja ali denar povrne.

Mesni trg (nasproti rotovža)

H. Suttner - Ljubljana

Sv. Petra cesta štev. 8

Cenik zastonj in poštnine prosto. Lastna tovarna ur v Svici. - Tovarniška znamka „IKO“.